

BALLANGEN KOMMUNE

Kommuneplan for Ballangen 2010-2020 – Arealdelen

1. Tekstdel

Silvio Krieger
03.10.2014

Innholdsfortegnelse

Tabellfortegnelse	1-3
1. Definisjoner	1-4
1.1. Fast bosetning	1-4
1.2. Fritidsbebyggelse	1-4
1.3. Friluftsliv/friluftsområder.....	1-4
1.4. Naust til fritidsformål	1-4
1.5. Landskap	1-4
1.6. Naturlandskap/utmark	1-4
1.7. Kulturlandskap/innmark	1-4
1.8. Bærekraftig utvikling	1-4
1.9. Universell utforming	1-4
1.10. Planlegging etter plan- og bygningsloven	1-4
2. Generell beskrivelse	2-5
3. Målsettinger	3-6
3.1. Hovedmål.....	3-8
3.2. Delmål.....	3-9
4. Arealformål	4-9
4.1. Bebyggelse og anlegg	4-9
4.1.1. Boligbebyggelse	4-10
4.1.2. Fritidsbebyggelse/hyttebygging	4-12
4.1.3. Sentrumsformål	4-14
4.1.4. Forretninger.....	4-14
4.1.5. Bebyggelse for offentlig eller privat tjenesteyting	4-14
4.1.6. Fritids- og turistformål	4-15
4.1.7. Råstoffutvinning	4-16
4.1.8. Næringsbebyggelse/næringsvirksomhet	4-17
4.1.9. Idrettsanlegg	4-18
4.1.10. Andre typer anlegg/bevaringsverdig bebyggelse	4-18
4.1.11. Uteoppholdsarealer	4-18
4.1.12. Grav- og urnelunder	4-19
4.1.13. Fortettingspotensialer i boligområder	4-19
4.2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	4-20
4.2.1. Veger.....	4-21
4.2.2. Bane	4-22
4.2.3. Lufthavn.....	4-22
4.2.4. Havn.....	4-22
4.2.5. Gang- og sykkelstier	4-23
4.2.6. Kollektivnett	4-24
4.2.7. Kollektivknutepunkt/parkeringsplasser	4-24
4.2.8. Turstier	4-24
4.2.9. Teknisk infrastruktur.....	4-24
4.3. Grøntstruktur.....	4-26
4.4. Forsvaret	4-27
4.5. Landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (LNFR)	4-27
4.6. Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone	4-32
(§ 11-7, nr. 6)	4-32
4.7. Bærekraftig utvikling	4-35
4.8. Energi- og klima/fornybare energikilder	4-35
4.9. Vind- og mindre vannkraftanlegg	4-37
4.10. Støy- og luftforurensing	4-37
4.11. Samfunnssikkerhet.....	4-38
4.12. Folkehelse/trivsel	4-39
4.13. Universell utforming	4-39
4.14. Kulturminner	4-40
4.15. Uaktuelle planer.....	4-41
5. Konsekvensutredning av forslag (KU) og tiltaksliste	5-41

Tabellfortegnelse

Tabell 1: Folketall i Ballangen og Narvik kommune	4-11
Tabell 2: Igangsatt boligbygg fra 2001 til 2010 og en oversikt over type boliger (2010) i Ballangen kommune	4-11
Tabell 3: Næringsarealer i Ballangen.....	4-18
Tabell 4: Infrastrukturprosjekter.	4-26
Tabell 5: Arealfordeling av ulike hovedtyper kulturlandskap i kartleggingsområdet.	4-28
Tabell 6: Avrunda arealtall for ulike skogtyper innen både intensivområdene og totalområdet i Ballangen kommune. Sumpskoger er utelatt fra kolonnen til totalområdet. Plantefelt under 2 dekar innen intensivområdene er med i tabellen...	4-29
Tabell 7: Natur-, menneske- og virksomhetsbaserte farer.....	4-38

1. Definisjoner

1.1. Fast bosetning

Bolighus med godkjent vannforsyning, avløp og atkomst jf. Plan- og bygningslovens §§ 65 og 66 (jf. ny pbl § 27-1, 2 og 4; ikke satt i kraft). Beboerne skal være innmeldt i folkeregisteret i kommunen på den aktuelle adressen.

1.2. Fritidsbebyggelse

Hus/hytter som bebos i deler av året og der beboer disponerer annen fast bolig.

1.3. Friluftsliv/friluftsområder

"Friluftsliv er opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse" (Stortingsmelding nr.40 fra 1986/87). Friluftsliv er en kilde til livskvalitet, rekreasjon, helse, naturopplevelse, miljøkunnskap og gir et viktig bidrag til bærekraftig bruk, forståelse og vern av naturverdiene. Friluftsliv skal være sikret ved forskjellige friluftsområder som gjenspeiler de norske landskapsformene (skog, mark, fjell, sjø, strand, grøntstruktur). Alle innbyggere skal ha tilfredsstillende tilgang til å ivareta friluftsliv og å oppleve natur i Norge.

1.4. Naust til fritidsformål

Enkel, uisolert bygning til oppbevaring av småbåt og fiskeredskap. Naustet skal ha tradisjonell utforming med sadeltak med takvinkel som er tilpasset lokal byggeskikk og nabonaust. Naust skal ikke inneholde koke- eller overnattingsplass. Bygninger som kombinerer naust- og hyttefunksjon tillates ikke.

1.5. Landskap

De samlede fysiske omgivelser som omgir oss utendørs under åpen himmel (Nordisk Ministerråd 1987).

1.6. Naturlandskap/utmark

Landskap der naturgrunnlaget dominerer.

1.7. Kulturlandskap/innmark

Landskap som preges av menneskers aktivitet.

1.8. Bærekraftig utvikling

"Bærekraftig utvikling er definert som en samfunnsutvikling som imøtekommer dagens behov uten å forringe mulighetene for kommende generasjoner til å få dekket sine behov" (De forente nasjoner (FN): Verdenskommisjonen for miljø og utvikling, 1983). Bærekraftig utvikling består av en blanding av ulike typer av økologiske, sosiale og økonomiske komponenter.

1.9. Universell utforming

"Universell utforming er utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming".

1.10. Planlegging etter plan- og bygningsloven

"Planlegging etter plan- og bygningsloven er et viktig verktøy [...] i kommunenes ressursdisponering" og derfor "et styringsredskap for å fremme ønsket utvikling".

2. Generell beskrivelse

Kommuneplanens arealdel legges til grunn for framtidig planlegging, forvaltning og utbygging i Ballangen kommune og er et overordnet redskap til styring av bærekraftig og ønsket arealbruk og utbygging. Krav til kommuneplanens arealdel er hjemlet i plan- og bygningsloven, revidert og iverksatt 1. juli 2009. Kommunen skal utføre løpende kommuneplanlegging med sikte på å samordne den fysiske, økonomiske, sosiale, kulturelle og bærekraftige utviklingen og universelle utformingen innenfor sine områder.

Samfunnet verden rundt er under forandring - økologisk, økonomisk og sosialt. I en utkantkommune, truet av avfolkning og tap av virksomheter, men med store verdier i miljø og naturressurser, er det derfor meget viktig å bruke og å verne disse verdiene med fornuft med tanke på framtidige generasjoner. Arbeid med kommuneplanens arealdel må sees som en dynamisk prosess. Når betingelser forandrer seg, krever dette også tilpassinger og justeringer i arealplanen.

Ballangen kommune har tidligere vedtatt:

- Stedsutviklingsplan/kommunedelplan for Ballangen sentrum, vedtatt 29. mai 1998, rullert 2002.
- Kommuneplan for Ballangen kommune, samfunnsdel 2008-2016, vedtatt desember 2008.
- Kommunedelplan for Fysisk aktivitet, naturopplevelser og trafikksikkerhet (FANT) 2009-2012, 11. desember 2008.
- Kommunedelplan for kystsonen, vedtatt 12. september 2001.

Arealdelen skal i nødvendig utstrekning angi disse områdene:

- Byggeområder.
- Landbruks-, natur- og friluftsområder samt områder for reindrift (LNFR-områder).
- Områder for råstoffutvinning.
- Andre områder som er båndlagt/har hensyn eller som skal båndlegges for nærmere angitte formål i medhold av lov, og områder for forsvaret.
- Områder for særskilt bruk eller vern av sjø og vassdrag, herunder ferdsels-, fiske-, akvakultur-, natur- og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon med en eller flere av de nevnte brukskategorier.
- Samferdselsinfrastruktur.

Arealdelen har som hjemmel:

- Plan- og bygningsloven, revidert og iverksatt 1. juli 2009.

Arealdelen erstatter:

- Stedsutviklingsplan/kommunedelplan for Ballangen sentrum, vedtatt 29. mai 1998, rullert 2002.
- Kommunedelplan for kystsonen, vedtatt 12. september 2001.

Ballangen er bergverks- og landbrukskommunen i Ofoten og har i 2012 ca. 2600 innbyggere og et landareal på 930 km², derav er ca. 83 km² vannflate. Det tilsvarer ca. 3 innbyggere/km². Kommunen ligger på sørsida av Ofotfjorden og grenser i øst mot Narvik, i sørøst mot Sverige, i sør mot Tysfjord, i nordvest mot Lødingen og i nord mot Evenes og Tjeldsund (de siste tre i sjøen). Det meste av bosetningen er lokalisert langs Ofotfjorden med konsentrasjon i og nær Ballangen tettsted. Et annet tettsted av noen størrelse er Kjeldebotn nord for Ballangen sentrum og noe lenger ut langs Ofotfjorden. For øvrig er det bosetning inne på Ballangshalvøya, i Ballangsmarka og langs ytre og indre del av Efjord.

Klimaet i Ballangen kan karakteriseres som typisk nordnorsk, med markerte årstider og stor variasjon i værlaget fra år til år. Forholdene for friluftaktiviteter kan være svært varierende.

Landskapet ut mot fjorden preges av en strandsone som for det meste er dyrka og bebygd. På Ballangshalvøya har denne strandsonen betydelig dybde og gir

plass for store arealer med dyrka eller dyrkbar mark. Terrenget bak stiger opp i fjellformasjoner på opptil 12-1300 meters høyde. I ytre del av E fjord har landskapet mer kystpreg. Storvatnet i Råndalen, Børsvatnet og indre E fjord skjærer seg inn i landet i sørlig retning og danner trange fjord- og dallandskap. Videre sørover inn mot svenskegrensen har landskapet alpint preg dekket av isbre. Store deler av Frostisen, Norges 15. største isbre, ligger i Ballangen kommune. I dette området finnes fjelltopper som er over 1700 meter høye.

En god framtidig utvikling og sikring av livskvalitet i Ballangen kommune krever vilje til forandring og til samarbeid fra både kommunen, næringslivet og innbyggerne. Planen skal gi overordnede retningslinjer og prinsipper for all arealbruk i kommunen, og den skal gi informasjon som styrer ønsket utvikling av kommunen. Planen skal være et redskap i gjennomføringen av aktiv, bærekraftig politikk, og det er derfor viktig at den har klar profil og klare mål for perioden den gjelder for. Denne arealplanen skal fokusere på de temaene som er meget viktige for en framtidsrettet bærekraftig utvikling av et økologisk, økonomisk og sosialt stabilt samfunn. Denne fokuseringen omfatter helhetlige, langsiktige og bærekraftige løsninger og samlokalisering innenfor trafikkonsept, energikonsept, bosetning, universell utforming, turisme, havnæring, bergverksnæring og samarbeid med nabokommuner. Arealplandokumentet omfatter alle arealer i Ballangen. Stedsutviklingsplan/kommunedelplan for Ballangen sentrum, vedtatt 29. mai 1998, rullert 2002 oppheves ved vedtakelse av kommuneplan - arealdel.

. Plan- og bygningsloven foreskriver i § 11-7 at arealene i kommuneplanens arealdel skal inndeles i arealbrukskategorier, se kapittel 4. Den eksisterende kystsoneplanen, vedtatt 12. september 2001 oppheves ved vedtakelse av kommuneplan - arealdel. Kystsoneplanen ble tilpasset etter aktuelt behov og inngår i selve plandokumentet.

3. Målsettinger

”Klart mål. Fleksibel gjennomføring. Gode resultater.”

Det er gitt rikspolitiske retningslinjer som kommunen skal følge i planleggingen. I stortingsmelding nr. 29, ”Regional planlegging og arealpolitikk”, er det pekt på at følgende tema skal vektlegges spesielt: arealforvaltning, transport, biologisk mangfold, jordvern, kulturlandskap, landskapsbilde, estetikk og miljø. Dette er det tatt hensyn til ved utformingen av planen. I tillegg skal en samlet kommunal arealplan ta vare på samfunns- og økonomitendenser/-utviklinger i framtiden og holde muligheter åpne.

Ellers er planen utarbeidet i tråd med overordnede globale og nasjonale planforutsetninger.

Regionale og lokale forutsetninger

- Fylkesplan for Nordland 2008-2011 – Vekstfylket som griper mulighetene.
- Stortingsmelding nr. 29, Regional planlegging og arealpolitikk (1996-1997).
- Ballangen kommune, kommunalplan, samfunnsdel 2008-2016.
- Ballangen kommune, planprogram, 2009.
- Rammeplan for avkjørsler i Nordland fylke.
- Klausuleringsbestemmelser for Børsvatnet.
- Vernebestemmelser for Grunnvatnet naturreservat.
- Vernebestemmelser for Børsvatnet naturreservat.
- Vernebestemmelser for Osen-Sandvær naturreservat.
- Vernebestemmelser for Melkevatn – Hjertvatn – Børsvatn naturreservat.
- Vernebestemmelser for Fuglevasslia naturreservat.
- Vegetasjon, skog og biologisk mangfold i Ballangen, NIJOS rapport februar 2006.
- Energi- og klimaplan Ballangen kommune, juni 2008.

- Strategisk næringsplan for Ballangen kommune 2009-2013.

Planen søker å legge til rette for:

- Videre utbygging og bosetting på en bærekraftig og skånsom måte.
- Styrking og oppgradering av etablerte tettsteder.
- Opprettholde, men ikke utvide spredt bosetting som en del av kulturarven.
- Bevare og videreutvikle kommunens kulturlandskap.
- Kommunens utvikling som en foregangskommune i bærekraftighet, turisme og som en sterk leverandør av fornybar kraft.
- Universell utforming som en del av ønsket samfunnsutvikling.
- Strukturert og bærekraftig fritidsbebyggelse i regulerte områder.
- Utvikling av havbruksnæring.
- Utvikling av bergverksindustri.
- Sikring av allemannsretten i sjø, strandsone og vassdrag.
- Tilrettelegging og utvikling for friluftsliv.
- Utvikling av landbruksnæring.

Arealplanen er bygd opp for å nå hovedmål og delmål vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel.

Kommunen bør satse på potensialer som ligger i framtiden. Potensialer ligger i fornybar kraft (biogass, vindmøller, vannvirvelkraftanlegg), matproduksjon/akvakultur, bærekraftig bygging, bærekraftig turisme/fritidsaktiviteter, bergverksindustri og omsorgstjenester samt tilhørende tjenester. Økt verdiskaping og økte inntekter i Ballangen kommune skaper ringvirkninger og dermed flere og bedre muligheter for lokalsamfunnet.

Langsiktig utbyggingsmønster

Utbyggingen skal foregå i henhold til ønsket bærekraftig utbyggingsmønster. Derfor er det nødvendig å rette seg etter noen fastlagte prinsipper/målsetninger innenfor bruk og vern av arealer.

Prinsipper/målsetninger for bærekraftig utbyggingsmønster i Ballangen kommune:

1. Fremme bærekraftig utvikling/universell utforming

- Fortrinnsvis fortetting og utvidet nybygging innenfor etablerte byggeområder (Ballangen og Kjeldebotn sentrum, deler av E 6 og Fv 819, knutepunkter eller klyngebebyggelse ut over 4 boliger).
- Utbygging av spredt boligbebyggelse skal skje skånsomt og i minst mulig grad.
- Hvis mulig skal naturen gis ubrukt areal tilbake (for eks. boligtomt, mark, trafikkareal osv.) eller arealet brukes på nytt på en bærekraftig måte.
- Velge langsiktige og reversible bærekraftige løsninger.
- Satse på kvalitet og ikke bare på kvantitet eller pris ved investering.
- Etablere et godt og trafiksikkert gang- og sykkelvegsystem.
- Minimere transportbehovene innen fritid, privatliv og næringsliv og aktivt fremme ethvert tiltak som reduserer transportbehov.
- Utvikle muligheter for et kollektivt og sentralisert service- og tjenestetilbud.
- Ballangen kommune skal være en foregangskommune innen bærekraftig utvikling og turisme og benyttelse av fornybare energikilder.
- Minske avhengigheten av fossil kraft og forsere utbyggingen av fornybar energi.
- Etablere og vedlikeholde arealer til næringsformål.

2. Bevaring av særegne samfunnsressurser

- Sikre biologisk mangfold.
- Minimere eller stoppe nedbygging av dyrket/dyrkbar mark og skog.
- Unngå forringelse av sjø og vassdrag.
- Sette klare grenser mellom bebygde områder og LNFR-områder.

- Ballangen skal planlegges som en kommune med grønt preg i tettsteder selv om kommunen har en fortettingsstrategi.

3. Gi gode muligheter for friluftsliv, rekreasjon, idrett og turisme

- Skape tilgang til bolignære friluftsområder (nærrekreasjon).
- Skape og vedlikeholde turveg-/turløypeforbindelser.
- Skape trafikksikre leke- og oppholdsarealer i boligstrøk.
- Bevare strandområder, samt øke tilgangen (universell utforming) for allmennheten til disse.
- Fremme bærekraftig turisme og gi informasjon ved hjelp av god skilting, turistinformasjon, prospekter og internett.
- Fremme idrettsliv og kulturliv med et godt tilbud av tilhørende tjenester og arrangementer.

3.1. Hovedmål

Ballangen kommune skal være et levende og bærekraftig lokalsamfunn der befolkningen gis reell mulighet til å ta medansvar i styring og utvikling av kommunen.

Medansvar betyr at det er viktig og ønskelig å arbeide sammen innenfor fornuftige rammer, især for samfunnsinteresser, og ikke mot slike interesser. Det betyr også at samfunnsinteresser må anses viktigere enn enkeltinteresser og at alt må sees i samspill mellom økologi, økonomi, samfunn, miljø, bærekraft og sikkerhet.

Dette krever i de fleste tilfeller bare en objektiv vurdering og betraktning og en holdningsendring hos alle deltakere i prosessen. Enkeltpartidere skal derfor ikke forhindre bærekraftig og samfunns-/økonomimessig fornuftig utvikling og dermed stanse en videreutvikling av ballangssamfunnet.

Ballangen kommune ønsker et samfunn som har reduserte trusler mot liv, helse, miljø, økonomi, arbeid og samfunnsfunksjoner. Ballangen kommune skal derfor tilby gode tjenester innenfor de gitte økonomiske rammer. Siktemålet skal være at mindre ressurser skal brukes (penger, areal, personellinnsats) på behandling av innsigelser/klager på planer ved hjelp av medvirkning og konfliktavklaring tidlig i planprosessen.

Alle kommuner i Norge har et stort utviklingsbehov pga. en påkrevd bærekraftig og økonomisk fremgangsmåte innenfor areal- og infrastrukturbruk.

Dette betyr hovedsakelig en tettere og dermed mer effektiv utbygging (boliger, næringsbygg, offentlige bygg), samferdselsanlegg som fremmer sikkerhet og reduserer behov for bilbruk, en energiforsyning/-struktur basert på fornybare energikilder, et tilrettelagt tilbud til interesserte utbyggere og universell og estetisk utforming av offentlig tilgjengelige nærings-, tjeneste- og grøntarealer.

Ballangen kommune må derfor tilrettelegge bærekraftige, etiske, estetiske, økologiske, økonomiske og forutsigelige rammer som gir folk i Ballangen gode muligheter til å leve, arbeide, vokse opp og utøve fritidssysler innenfor kommunens grenser. Likevel skal Ballangen beholde sin karakter som grønn kommune hvor livskvalitet, friluftsliv, idrett, rekreasjon, kultur og historie har utgangspunkt i Nord-Norge.

3.2. Delmål

Bærekraft i arealbruk	<i>Arealbruken skal være bærekraftig, dvs. at Ballangen kommune reduserer unødvendig arealforbruk/landskapsinngrep, gir naturen ubrukt areal tilbake eller benytter potensialet for fortetting, bærekraftig teknologi/metoder og bruk av andre ledige arealer.</i>
Arbeid/næring	<i>Ballangen kommune skal ha et mangfoldig, bærekraftig og nyskapende næringsliv som er tilpasset lokalsamfunnet og basert på kommunens ressursgrunnlag og fortrinn.</i>
Energi/samferdsel/kommunikasjon	<i>Ballangen kommune skal fremme en bred og bærekraftig energi-, samferdsels- og kommunikasjonsinfrastruktur som reduserer energiforbruk, utslipp av klimagasser og som reduserer avhengigheten av enkelte/fossile energikilder.</i>
Miljø- og naturressurser	<i>Miljøperspektivet skal ha en sentral rolle. Naturen er lokalsamfunnets ramme og base. Den skal forvaltes slik at den gir muligheter innen bosetning, næring og fritid i nåtid og i framtid. Ballangen kommune og befolkningen skal synliggjøre naturens muligheter for rekreasjon, fysisk aktivitet, livskvalitet, reiseliv og kultur og brukes bærekraftig.</i>
Helse/trivsel	<i>Ballangen kommune skal bidra til økt trivsel ved at alle får muligheten til å utfolde seg aktivt i forhold til egne forutsetninger og behov.</i>
Oppvekst/kultur	<i>Ballangen kommune skal bidra til et oppvekstmiljø og tilbud til barn og unge som får foreldre til å ønske at deres barn skal vokse opp i Ballangen.</i>

4. Arealformål

4.1. Bebyggelse og anlegg

På lang sikt må det legges vekt på å stoppe utvidingen av spredt bolig- og fritidsbebyggelse og ueffektiv arealbruk gjennom en klar samlokaliserings- og fortetningspolitikk. Dette må skje ved hjelp av en holdningsendring (dårlig utnyttelse av ressursene) med hensyn til bebyggelsesstruktur, lokaliseringspolitikk, energipolitikk, samlokalisering og individuelle behov for å bo/kjøre. Utforming, lokalisering og samlokalisering av bebyggelse og omegn bør derfor generelt bidra til redusert arealbehov og energiforbruk samt universell utforming.

Ballangen kommune skal videre fremme torgområdet som sentralt område for ulike tjenester og aktiviteter. Derfor må torgområdet med oppgradert miljøgate være på et høyt kvalitativt og estetisk nivå og ha en god trafikktilknytning i alle retninger (for gående, syklist og bilist). Konsentrasjon av tjenester i sentrum prioriteres for å motvirke utvidet transportbehov.

En fornuftig bruk av fortetting, lokalisering, samlokalisering og struktur fører til bedre utnyttelse av våre ressurser og gir samlet sett samfunnsøkonomiske gevinster i form av god tilgjengelighet, reduserte transport- og energikostnader, kortere reisetid og lavere ressursinnsats. Derfor settes store deler i kommunen fra LNFR-b) tilbake til LNFR-a)-formålet. Dette gjelder for deler av Vargfjorden, Kjelde-neset, Storhaugen, Bakken, Hekkelstrand, Stemnes, Eiterelv, Djupdalsåsen, Brattbakken og Hesjelia. Disse arealene har vist liten utvikling i de siste årene og gjen-speiler ikke lenger vår utviklingsstrategi i kommunen. De tilbakeføres dermed til en

høyere vernestatus.

I hvert nytt LNFR-b)-område begrenses utbyggingen i planperioden (se tabell). Blanding av boliger/fritidsboliger på et sted er ikke tillatt. Kommunen ønsker og fremmer klyngebebyggelse fra 3-6 boliger/fritidsboliger. Kommunen krever reguleringsplan når mer enn 2 boliger/fritidsboliger skal bygges til sammen på et sted. Det tillates næringsvirksomheter etter egnethet i nye LNFR-b)-områder. Art og omfang av næringsbebyggelse vurderes enkelt etter skjønn, egnethet og områdets tåleevne.

Tabell 1: Utbyggingsbegrensninger i planperioden i nye LNFR-b)-områder

Kode	Formål	Område	Bolig	Fritidsbolig	Naust
5.7	Bolig	Sentrum Hamn/Balsnes	12	0	6
5.8	Bolig	Ballangen sentrum – Bjørkåsen	6	0	0
5.9*	Fritid	Storpollen hyttefelt	Endelig avgjørelse utsettes til felles befarings med Ballangen kommune, Fylkesmannen i Nordland, Reindriftsforvaltning og tiltakshaver.		
5.10	Fritid	Framvik hytteområde	1 (eksisterende)	11	2
5.14	LNFR-b)	Holmvatnet/Håfjellet (SF)	0	6	0
5.15	LNFR-b)	Bruavatnet (SF)	0	3	0
5.16	LNFR-a)	Valle – Efjord	Avgjørelse om fortetting utsettes til felles befarings sammen med Ballangen kommune/planutvalget.		
5.17*	LNFR-b)	Reppvika-Koppvika (SB_SF)	12	12	6
5.18	LNFR-b)	Kjeldebotn (SB)	12	0	0
5.19	LNFR-b)	Arnes (SB)	10	0	6
5.20	LNFR-b)	Rånbogen (SB_SF)	10	8	6
5.21	LNFR-b)	Karihaugen (SB)	6	0	0
5.22	LNFR-b)	Skarstad (SF)	0	6	3

(SBSF=spredt bolig- og fritidsbebyggelse, SB=spredt boligbebyggelse, SF=spredt fritidsbebyggelse). *: Jf. Meklingsprotokoll 1.

4.1.1. Boligbebyggelse

Det opprinnelige, spredte bosetningsmønsteret er etter hvert delvis erstattet av tettere bosetting i Ballangen sentrum, Kjeldebotn og langs E 6 på Arnes. Oppstyking og ødeleggelse av natur- og leveområder skal stanses i størst mulig grad. Økt biltetthet og tilgjengelighet har sammen med bedret infrastruktur gjort boligens plassering mindre avhengig av de tradisjonelle primærnæringene. Men vegnett og bruk av privat bil til arbeid, skole, fritid og tjenester koster objektivt sett svært mange penger og mye tid (individuell og samfunnsmessig), og omkostningene/vedlikeholdsetterslepet øker stadig.

Det vil bli lagt økt vekt på en arealdisponering som fremmer bærekraftig utvikling og samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, med miljømessig gode løsninger for å utvikle et godt bomiljø og trygge/levende lokalsamfunn. Tettere og mer sentrale boområder ansees som en konkurransefordel pga. at folk kan utnytte sin tid og sine økonomiske ressurser bedre. Derfor skal utvidelse av spredt bosetting ikke fremmes aktivt, men eksisterende bebyggelse skal opprettholdes.

Det er en utfordring å legge til rette for fortsatt livskraftige grender med spredt boligbygging samtidig som den kommunale tjeneste- og infrastrukturen blir dyrere å opprettholde og vedlikeholde. Befolkningen i Ballangen har mulighet til å delta i et regionalt arbeidsmarked, og det er en utfordring å legge til rette attraktive boområder slik at folk blir boende i Ballangen, selv om dette medfører arbeidspendling.

Tidligere boliger – spesielt i spredt bebygde områder – er omgjort til fritids- hus, mens det fortsatt er stort behov for differensierte boligtilbud, spesielt i Ballangen sentrum og i tettstedene.

Folketallsutviklingen har i Ballangen og Narvik kommune (de siste fem til ti år) vært nesten stabil. Ifølge folketallsberegninger hentet fra <http://www.ssb.no> (Statistisk sentralbyrå) går folketallet i 2025 i Ballangen kommune ned (ca. -4,4 %, om lag 110 personer), men i Narvik kommune øker det med omkring 5,3 %. En stans i nedgangen eller sågar en lett befolkningsøkning i Ballangen kommune er bare mulig hvis kommunen legger til rette for nye eller oppgraderte, bærekraftige, lønnsomme og konkurransedyktige bedrifter/tjenester og dermed sysselsetting.

Tabell 2: Folketall i Ballangen og Narvik kommune

År	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025
Ballangen	3055	2931	2775	2624	2642	2601	2561	2531
Narvik	18595	18918	18599	18599	18527	18943	19239	19512

(Kilde: Statistisk sentralbyrå 2010, framskrivning baseres på alternativ – middels vekst, <http://www.ssb.no/kommuner/svg/region.cgi?nr=18>).

Sannsynligvis reduseres gjennomsnittlig antall personer per boenhet i de neste årene videre (per dags dato er det 1,86 beboere per boenhet). Derfor skulle boligbehovet i kvalitet og kvantitet framover følge om lag den samme utviklingen som i de siste årene (om lag 4,6 boenheter per år), gjerne litt mer.

Den årlige oppføring av nye boliger innenfor kommunens grenser er 4,6 boliger per år siden 2001, dvs. forholdsvis lavt. Antallet eksisterende ledige regulerte tomter ansees som tilstrekkelig. Disse tomtene eies hovedsakelig av private og ligger bare ute til salgs i begrenset omfang. Hovedmengden av disse tomtene faller dermed ut av det vanlige markedet for kjøpeinteresserte. Resultatet er at Ballangen kommune ikke kan tilby nok kjøpe-, leverings- eller innflyttingsklare boliger/tomter til ulike behov og krav.

Det er svært sannsynlig at den tidligere boligutviklingen fortsetter. Ut fra denne antakelsen har Ballangen kommune et samlet behov for omtrent 50 boliger innen år 2020. Beregnet forutsigbar med en sikkerhetsreserve (20 prosent mer eller mindre) er en utvikling på mellom 40 og 60 nyoppførte boliger. I planperioden bør Ballangen derfor tilby minst 60 egnede tomter til boligbebyggelse, men gjerne noen fler.

Tabell 3: Igangsatt boligbygg fra 2001 til 2010 og en oversikt over type boliger (2010) i Ballangen kommune

1854 Ballangen kommune	Antall boliger oppført fra 2001 til 2010 og etter (beboede og ubeboede)	Antall boliger totalt 2010 (beboede og ubeboede)
Enebolig	22	1278
Tomannsbolig	2	21
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	16	54
Boligblokk	0	0
Bygning for bofellesskap	4	16
Andre bygningstyper	2	47
Samlet antall	46	1416

(Kilde: <http://www.ssb.no/emner/10/09/boligstat>; hentet: 12.1.2011).

Svært mange av de regulerte tomtene er ikke byggeklare, det vil si at veg, vann og avløp ikke er opparbeidet. Dette gjelder både tomter regulert i kommunal og i privat regi. En del privat eide tomter ligger godt til rette for utbygging, men grunneier er ikke interessert i å selge eller bygge selv. Disse forholdene innebærer at til tross for et relativt høyt antall regulerte tomter, kan ikke de som måtte ønske

å bygge "gå til dekket bord".

Mål:

- Nåværende og framtidige felles samfunns-, sikkerhets- og miljøinteresser og interesser innenfor bærekraftig utvikling må gå foran enkelte private interesser.
- Ballangen kommune ønsker å få mer styringskontroll i bosetting og sysselsetting og å stanse nedgangen i befolkningen.
- Ballangen kommune skal legge til rette for utvikling av utbyggingsklare tomter.
- Spredt boligbygging er tillatt og ønsket som identitetsskapende byggemåte, men det skal ikke komme i konflikt med viktige landbruks-, kultur-, miljø-, samfunns- og sikkerhetsinteresser og økonomiske forhold på stedet.
- Unngå blanding av bolig- og fritidsbebyggelse.

Tiltak:

- Bistå aktører med erverv av egnede tomter ved kjøp og bytting.
- Prioritert utbygging av tekniske anlegg i tettbygde strøk.
- Pålegge boligbygging ved salg av ubebygd, regulert og klargjort tomt innenfor en tidsmargin (for eks. 5 år).
- Sikring av gode bomiljøer og godt omkringliggende nærmiljø.
- Legge økt vekt på individuelle krav til boligbehov og forbedret tilgang til boligmarked.
- Ballangen kommune skal satse på salgs- og leieklare boenheter ved en blanding i tettstedene av eneboliger, rekkehus, leiligheter, bofellesskap og hybler, samt generell fortetting, universell utforming og kvalitativ/estetisk oppgradering av omkringliggende areal (kommuneegen tomte- og boligutvikling etter markedsetterspørsel og behov).
- Satse på samlokalisert og tett utbygging i sentrale strøk, med god tilknytning til infrastruktur istedenfor at perifere områder tas i bruk.
- Etablering av nye boliger skal fortrinnsvis skje i tilknytning til eksisterende bebyggelse og trafikktilknytting eller i klyngebebyggelse (husgrupper fra 3–7 boliger).
- Fellesarealer, lekeplasser, grøntarealer osv. skal være ferdig på tampen av bygningstiltak.
- Sentral informasjon og veiledning mht. regulerte, klargjorte og bygge- og salgsklare tomter, boliger eller leiligheter til interesserte kjøpere.
- Kommunes arealpolitikk skal legge alt til rette for eksisterende og framtidige hjørne- og vekstbransjer: Lokale bedrifter, bergverksindustri, havnæring, helse- og omsorg, fornybar energi/energiteknikk, bærekraftig turisme og produksjon av mat.
- Ballangen kommune skal bevare eller oppgradere livs-, service- og miljøkvaliteter og satse på en tilpasset bopolitikk for å bli et mer attraktivt bo-, arbeidsmarkeds- og serviceområde.
- Kartlegge ubrukelige, ubeboelige og farlige boliger, hytter eller bygninger og sanere disse med eller uten erstatning for ny bebyggelse, eller rive bygninger og gi naturen areal tilbake.
-

4.1.2. Fritidsbebyggelse/hyttebygging

I Ballangen kommune finnes i underkant av 1000 hytter. De senere årene er de fleste hyttene bygd i henhold til vedtatte reguleringsplaner, men det finnes ennå store områder hvor hytter ikke er bygd etter plan. Dette er til dels eldre hyttebebyggelse, og hyttene er ofte plassert inne blant fast bosetning. Eksempel på slik bebyggelse er på begge sider av E 6 fra Narviks grense til Ballangen sentrum.

Det foreligger også en søknad om nyetablering av et hyttefelt (Storpollen) som ligger i nærheten av Sæterosen strandplan (26 etter planen, med potensial til fortetting) og Lomtjern hytteområde (24 tomter etter planen, med potensial til for-

tetting). Med hensyn til ønsket felles bruk av infrastruktur, utvidelsespotensial og forventet behov er samlokalisering med Sæterosen og Lomtjern hyttedefelt i omsøkt område meget gunstig. Ballangen kommune har bestemt seg for å fremme bærekraftig samlokalisering av infrastruktur og byggeområder. Samtidig er fortetting og utvidelse ønsket istedenfor at helt nye områder tas i bruk. Storpollen hytteområde i Efjord oppfyller disse kravene mht. bærekraftig samlokalisering av infrastruktur og tetthet. Etter vår oppfatning - og samlet sett - oppveier samfunnsfordelene mulige ulemper for reindriftsnæringen. Ballangen kommune stiller krav overfor tiltakshaver at flyttelei holdes åpen. Antall og plassering av hytter må justeres etter fellesbefaring, men tett bebyggelse er ønsket. Det stilles krav om fellesbefaring sammen med Ballangen kommune, Fylkesmannen i Nordland, Reindriftsforvaltningen Nordland og tiltakshaver (jf. meklingsprotokoll 1). Bøvatnet hytteområde ansees også godt egnet til fortetting.

Store deler av Ballangen kommune har vernestatus som naturreservat, noe som gjør det enkelt å verne mot ytterligere utbygging. Dette er Børsvatnet naturreservat, Grunnvatnet naturreservat, Osen-Sandværet naturreservat, Fuglevasslia naturreservat og Melkevatn-Hjertvatn-Børsvatn naturreservat. I tillegg består hovedparten av kommunearealet av LNFR a)-arealer, som kan benyttes ved hjelp av strenge regler som vernetiltak mot uønsket utbygging.

I framtiden satser Ballangen kommune på fortetting, utvidelse og ytterligere utbygging, særlig i Efjord, men bare på nordsida av Efjorden. Sørsida av Efjorden skal holdes fri for ytterligere bo- og fritidsbebyggelse med unntak av Gården Valle og eksisterende reguleringsplan Leierpollen. Avgjørelse om utbyggingsomfang på Gården Valle utsettes til etter planutvalgets befaring. Ytterligere fritidsbyggeområder vurderes fra Ballangen sentrum mot Kjeldebotn og Ballangen sentrum mot Arnes. I et begrenset omfang er utbygging av Fuglevannet påtenkt. I resten av kommunen er hyttebygging enten uønsket eller av ubetydelig størrelse.

Reguleringsplanen for Håfjellet hytteområde (80 hyttetomter, 3-4 ledige) er fra 1991, og Statskog er grunneier. I forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel uttalte Statskog at det kunne være aktuelt å revidere reguleringsplanen etter ny pbl og etter kommunens ønsker om fortetting.

Mål:

- Fortetting og etablering av hytteområder i nærheten av eksisterende hyttebebyggelse er ønsket istedenfor at nye områder tas i bruk.
- Unngå blanding av hytte- og boligområder.
- Utbygging og vegutbygging skal skje mest mulig bærekraftig og skånsomt.
- Ballangen kommune fremmer oppføring av hytter til utleie.
- Kartlegge ulovlig oppførte eller utbygde hytter, ordnes med etterregulering, nedbygging eller fjerning.
- Gjøre hytteområder mer kjent for innenlands- og utenlandsturister.
- Arnes: Ingen ytterligere oppføring av hytter på nordsiden av E 6.
- Ballangen sentrum: Ingen oppførelse av hytter i sentrum.
- Efjorden: Ingen hyttebygging på sørsiden av Efjorden med unntak av gjeldende reguleringsplan Leirpollen og Gården Valle.

Tiltak:

- Før helt nye områder til hyttebygging tas i bruk, bør eksisterende områder fortettes og utvides videre.
- Ved fortetting av eksisterende områder skal byggingen skje i henhold til godkjent reguleringsplan eller som definert spredt utbygging i LNFR b)-områder.
- I regulerte hytteområder må det foreligge en godkjent omreguleringsplan før videre utbygging og fortetting kan skje.
- Fortetting og nyoppsetting skal skje ved tilkobling til eksisterende infrastruktur i nærheten.
- Ethvert tiltak som fremmer bærekraftig turisme og utleie av hytter skal fremmes aktivt.
- Det legges til rette for områder som ikke bør åpnes for hyttebygging (inn-

- grepsfrie naturområder).
- For ideelle organisasjoner skal det være lettere å få tillatelse til hytte til allmenn nytte eller lignende i fjellområder/sjøområder.

4.1.3. Sentrumsformål

Ballangens sentrumsområde bør være estetisk og tilbuds- og tjenestemessig oppgradert, da et samlet tilbud av tjenestefunksjoner vil bidra til økt livskvalitet, økt samfunnsdeltakelse og reduserte transportbehov.

Mål:

- Ballangens sentrumsområde bør oppgraderes estetisk og tilbuds- og tjenestemessig.
- Ingen plasskrevende næringer og tjenester opprettes innenfor eller rundt torgområdet. Dette vil gi et samlet og konsentrert sentrumstilbud.

Tiltak:

- Ballangen kommune jobber for tiden med å få torg- og sentrumsområdet med miljøgaten til å bli en helhet, for å få sentrum mer attraktivt.
- I dette ambisiøse arbeidet legges med hensikt naboarealet Akselmyra til rette som parkerings-, trafikk- og sikkerhetstiltak.
- Strandsonen av Ballangseira ansees som mulig attraktivt og sentralt blandingsutviklingsområde til videre konsentrasjon av næringer, tjenester, samfunnsfunksjoner og leiligheter i sentrum.
- Ballangen kommune skal satse på konsentrert utbygging av tjenesteyting og konsentrert bosetning i Ballangen sentrum.
- Kjeldebotn: Forskjønning av sentrumsfjæra (nærmiljøprosjekt). Trivselsgruppe KBU.

4.1.4. Forretninger

Ikke plasskrevende og lavstøyproduserende forretninger bør etableres i eller i nærheten av sentrum/tettsteder. Plasskrevende og/eller støyproduserende næringer oppføres ikke i sentrum, men på egnede arealer som er avsatt til næring og industri eller andre plasskrevende formål.

Mål:

- Sikre og utvikle egnede områder til nåværende og framtidige behov med hensyn til sikkerhet og samfunns- og verneformål.

Tiltak:

- Forslag til område for kjøreopplæring til førerkort for beltemotorsykel i Ballangen (Ballangsmarka).

4.1.5. Bebyggelse for offentlig eller privat tjenesteyting

Det er ikke planlagt nye arealer til offentlige eller allmenntilgjengelige formål. Formålene ansees innarbeidet i kommuneplanens arealdel. På Ballangseira er det opprettet et bygge- og delingsforbud inntil videre planlegging, f. eks. til flerbruksareal (tilrettelagt for forretnings-, nærings-, turisme- og helsetiltak og offentlige tjenester, nærrekreasjon, gjestbåthavn, idrett, båtutleie osv.), er avklart.

Skole:

Ballangen kommune har to skoler, Ballangen barne- og ungdomsskole og Kjeldebotn skole. Bøstrand skole ble lagt ned 1. august 2011. Etter en delvis ødeleggelse av skolebygg i Ballangen ved brann i 2010, blir skolen oppbygd og rehabilitert. Etter gjenoppføring og utvidelse ansees skolekapasiteten som tilstrekkelig for planperioden (elever høsten 2011: 290).

I tilknytning til skolene ligger samfunnsfløyer som har vært og er viktige for kultur/idrett i bygdene.

Barnehage:

Barnehagedekning og -kapasitet ansees som tilstrekkelig per i dag. Det finnes for tiden 4 barnehager innenfor kommunens grenser (Ballangen, Bøstrand, Kjeldetbotn og Stollen barnehager). Men det finnes behov innenfor en 5-10 års periode for en ny barnehage. Derfor skal den tidligere Bøstrand skole ombygges til barnehage, med oppstart høsten 2011.

Bo-, helse- og omsorgstjenester:

Ballangen kommune tilbyr for tiden følgende botjenester: Avlastningsopphold, dagplass på sykehjemmet, korttids plass, omsorgsbolig, sosialbolig og sykehjemsplass. Disse tjenestene blir supplert med hjemmesykepleie og matombringning.

Ballangen kommune forventer stor vekst i etterspørselen av disse tjenestene i framtiden. Økt sykehjemskapasitet og flere omsorgsboliger med heldagsbemanning kan være aktuelt på tampen av arealplanperioden.

Bibliotek:

Kommunens bibliotek befinner seg sentralt i nærheten av torgområdet. Om sommeren blir bygningen også brukt til turistformål (turistinformasjon). Lokalisering og kapasitet ansees som god.

Rådhuset:

Ballangen rådhus er bygd i 1972 og rehabilitert i 2008. For tiden disponerer rådhuset noen kontorer til kirkelig fellesråd og landbrukets HMS/Landbrukstjenesten Midtre Hålogaland samt Ballangen museum. Ellers finnes det ikke ledige kontorer i huset.

Andre offentlige bygg/tjenester:

I sentrum ligger også "senteret", ferdig i 2009, som i sammenheng med servicebygg inneholder tjenester som gir plass til noen forretninger, regnskapskontor, NAV-kontor, lensmannskontor samt frisør- og fysioterapitjenester. Ballangen Flerbrukshall ble åpnet i desember 2007 og inneholder idrettshall, kantine, ungdomsklubb, musikkskole og voksenopplærings senter. En ny svømmehall ble ferdigstilt 2012/2013 ved siden av flerbrukshallen. "Helsehuset" inneholder per i dag en avdeling av voksenopplæringa og folketannrøkta i Nordland. Bankbygget på torget ble åpnet i august 2000 og gir banktjenester til befolkningen.

4.1.6. Fritids- og turistformål

Det er ønskelig med utvikling av turist- og fritidsbaserte næringer og tjenester i Ballangen. Tjenesteveiledning og informasjon er like interessant både for turister (norske og utenlandske) og fastboende.

Fritids- og turistformål må tilpasses andre ønsker om næringsutvikling, som for eksempel fiskeoppdrett, vindkraft og bergverksindustri. Disse næringene konkurrerer til dels om de samme områdene. Men også samfunns- og næringsutvikling er avhengig av gode tilbud, for eksempel lett tilgjengelige og gjennomgående grønt-/turområder og gang-/sykkelveg i hele kommunen. Slike tilbud øker attraktiviteten av og livskvaliteten i kommunen.

Videre er det ønskelig at de som driver med turisme og fritidstilbud i kommunen satser sterkt på samarbeid og helhetlig fellesutvikling av tjenestene. Ballangen kommune fremmer derfor utvikling av fellesinfrastruktur, samlokalisering, samarbeid og fellestjenester.

Mål:

- Fritidsbaserte og turistbaserte aktiviteter skal sees samlet og ikke isolert fra hverandre.
- Utvikling av turistnæring og turistenes fritidsbruk av naturen skal kanaliseres slik at kommunens natur- og miljøkvaliteter ivaretas og ikke ødelegges.
- Ønsket om å være en attraktiv fritids- og turistkommune.
- Videreutvikle etablerte og planlagte hytteområder skånsomt, bærekraftig og

- i sammenheng før helt nye områder tas i bruk.
- Det må unngås at attraktive plasser benyttes ulovlig til camping og langtids-camping.
- Offentlige badeplasser (Karvika, Punsvika, Saltvannet, Djupvannet) tilrettelegges for lett bruk (parkering, universell utforming, toalett, skilting).

Tiltak:

- Skape, utvikle, binde sammen, kombinere, forbedre, kanalisere og synliggjøre fritids- og turistbasert infrastruktur (informasjonstavle, hytteområder, utleiemuligheter, utfartssteder, marina, tur- og sykkelstier, skilting, internett-tjenester, campingplasser, skiløyper, gjestekro, tjenester osv.).
- Som et avansert ledd i turistbasert infrastruktur skal Ballangen kommune prøve å skape en sentral veiledningstjeneste som skal gi informasjon om alt innen turisme, kultur, friluftsliv, fritid og tjenester i Ballangen kommune og omegn. Tjenesten skal ha en egen internettside, tilknyttet Ballangen kommunes internettside. Informasjonen skal være oppdatert og tilgjengelig på minimum norsk og engelsk, men gjerne også på spansk, fransk og tysk. Tjenesten skal finansieres ved hjelp av inntekter fra næringer og nabokommuner som profiterer på tjenesten, reklameinntekter, statlige virkemidler og Ballangen kommune.
- Akselmyra område som parkeringstilbud til gjennomreisende og gjester.
- Utvikle kystsonen av Ballangleira med ulike tjenester innenfor fritids- og turistformål.
- Ulovlig plasserte campingvogner og oppførte spikertelt bøtelegges/fjernes eller godkjennes gjennom reguleringsplan.
- I samarbeid med Ofoten friluftsråd skal alle kommunene i Ofoten foreta en kartlegging og verdifastsetting av viktige friluftsliv- og fritidsområder. For Ballangen kommune er dette stipulert med oppstart i 2012. Denne kartleggingen vil bli lagt under FANT-planen ved neste rullering.
- Ballangleira som et kulturelt område. Dette området er tenkt brukt til festplass, aktivitetsområde og musealt område.
- Ballangen sentrum: Areal nedenfor Coop-butikk skal være friområde og gi adgang til sjøen.

4.1.7. Råstoffutvinning

Det foreligger omfattende registrering av geologiske forekomster i kommunen som grunnlag for arealplanen. Planen omfatter derfor bare de eksisterende bergverksvirksomhetene på Arnesfjellet, i Djupdalås og på Hekkelstrand (Franzefoss Bruk AS). Disse områdene forutsettes disponert i henhold til spesielle konsesjonsvilkår og gitte tillatelser. Innsyn om områder til råstoffutvinning finnes på <http://www.ngu.no>.

Franzefoss Miljøkalk AS underjordsgruve produserer av dolomitt kalk av høyeste kvalitet, og omkring 50 % av produksjon går til eksport til hele verden. Bruddet har et forventet driftsperspektiv på fortsatt omtrent 100 år.

Entreprenør Arntsen Maskinstasjon AS tar ut grus i Sjurvatnet-området. Grunneier er Statskog, og Arntsen Maskinstasjon AS har ønsket om å fornye og utvide avtalen. I avtalen er entreprenør ansvarlig for å ha alle offentlige tillatelser på plass. Arntsen Maskinstasjon AS har rapportert skriftlig at det årlige uttaket av grus var 694 m³ og 980 m³, henholdsvis i 2009 og 2010. De opprinnelige og framtidige uttaksområdene er vist på kommunens arealplankart.

I tillegg har vi et betydelig potensial i utnyttelsen av skogen. Avvirkningen er vesentlig mindre enn tilveksten. Fornybar energi av biomasse (flis, biogass, varme, strøm) har et stort potensial i framtiden.

Uttak av mineralske råstoffer styres gjennom mineralloven med tilhørende forskrifter (jf. <http://www.dirmin.no>). Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) krever gjennom mineralloven driftsplan og fører tilsyn med uttak som er meldepliktige. Den nøyaktige utformingen av driftsplanen er i

stor grad avhengig av beskaffenheden til den geologiske ressursen, uttaksmåten, topografien og størrelsen på arealet. Disse forholdene ses i sammenheng når driftsplanen skal utarbeides. Når Ballangen kommune framsetter krav om reguleringsplan, skal denne avsette de ytre rammene for uttaket, som arealavgrensning og miljøvilkår og dessuten konkretisere ønsket etterbruk av uttaksområdet. Bare når det foreligger spesielle grunner skal det settes tidsbegrensninger for driften. Når det gjelder masseuttak over 10 000 m³, er framtidig opprydding og sikring nesten alltid økonomisk sikret gjennom DMFs driftskonsesjon.

Mål:

- Drivverdigheten av geologiske forekomster styres først og fremst av bærekraftig tenkemåte, verdensmarkedet, samfunnsbehov og kapitaltilgang.
- Det skal satses på økt skogavvirkning og leveranser av virke til bioenergi.

Tiltak:

- Bygge opp en infrastruktur som benytter skogsvirke som energibærer til produksjon av kraft og vannbåren varme til oppvarming.
- Fremme aktiv bruk av og kunnskaper om bærekraftig teknologi i Ballangen kommune.
- Dypdalås-bruddet: Utarbeide reguleringsplan. Ballangen kommune har tilsynsansvar. Elvenes Transport & Maskin AS er tiltakshaver.

4.1.8. Næringsbebyggelse/næringsvirksomhet

Et bærekraftig samfunn må ha lønnsomme og konkurransedyktige bedrifter av høy kvalitet som grunnlag for velferd, samfunn, livskvalitet og sysselsetting. Derfor er lønnsomme og konkurransedyktige bedrifter et avgjørende element i politikk og planlegging. Et tilrettelagt boligtilbud til nye arbeidstakere ansees som første trinn og som utslagsgivende for bosetting. Eksisterende boligtilbud (antall/kvalitet) til nye arbeidstakere ansees for dårlig. Her bør kommunen ta mer ansvar for å sørge for boligtilbud etter markedets behov.

Behovet for næringsarealer ansees dekket i kommunedelplan for Ballangen sentrum. Det er behov for et framtidig næringsareal tilknyttet havneområdet i Kjeldebotn. Med hensyn til framtidige planer om fergefri E 6 (Bognes-Skarberget) og fergeforbindelse Kjeldebotn–Evenes skal dette behovet vurderes med egen utredning. I tillegg er det et lite regulert industriområde i Finnvik. Det er lite sannsynlig at Finnvik blir brukt som industriområde. Dessuten tillater Ballangen kommune hyttebygging i området, og oppdrettsnæringer får stor motstand. I Forså-området ble det utredet et smolt- og kraftanlegg til 3. gangs høring som del av KPA.

Især turisme, fritidsrelaterte tjenester, fornybar kraftproduksjon, havnæring og bergverksnæring har et visst vekstpotensial som basisnæring og kan gi kommunen framtidige inntekter.

Mål:

- Ballangen kommune skal legge alt til rette for høy livskvalitet og tilgang til bolig og sysselsetting på en bærekraftig måte.
- Ballangen kommune skal prøve et mulig samarbeid med omkringliggende kommuner.
- Ballangen kommune bør ha et tilrettelagt boligtilbud til nye arbeidstakere.

Tiltak:

- Ballangen sentrum er det viktigste handelssenteret og skal utbygges videre med tilbud og tjenester i planperioden. Området langs eksisterende E 6 i sentrum avsettes som forretningsområde.
- Ballangen kommune skal alltid tilby et visst antall ledige og raskt etableringsklare næringsarealer egnet for mindre virksomheter i kommunen, selv om behovet ansees som dekket. Det samme gjelder for handels- og kontor-tjenester etter behov.

- Ballang sleira kan åpne for et blandingsareal med nye muligheter for næring, kontor, tjenester, turisme og fritid.

Ballangen kommune har store arealer som er avsatt til næringsutvikling og dermed store ledige arealreserver for framtidige behov.

Tabell 4: Næringsarealer i Ballangen.

Ballang sleira	380,0	dekar
Fornes	60,0	dekar
Stormyra	10,0	dekar
Tømmerneset	3,0	dekar
Havneområde Kjeldebotn	-	dekar (ikke avklart)
Finnvik	-	dekar (ikke i bruk)

Totalt 453,0 dekar

(Kilde: arealplanen 2003-2009).

4.1.9. Idrettsanlegg

De fleste oppgaver er behandlet i egen kommunedelplan for fysisk aktivitet, naturopplevelser og trafiksikkerhet (FANT) 2009-2012 (jf.).

Mål:

- Sikre tilstrekkelig areal for framtidige utvidelsesbehov knyttet til eksisterende idrettsanlegg.
- Sikre viktige friområder og grøntarealer mot nedbygging.
- Turvegnettet (gang- og sykkelsti, skiløyper) i tilknytning til tettsteder, større boligområder og utfartsområder skal bli oppgradert og universelt utformet.

4.1.10. Andre typer anlegg/bevaringsverdig bebyggelse

Ballangen kommune kan ivareta lokale bevaringsønsker ved å lage bestemmelser for lokale kulturminner som har historisk, antikvarisk eller annen kulturell verdi. Bevaringsverdien er sterkt knyttet til representativitet og sjeldenhet iht. vår kulturelle arv og identitet.

Ballangen museum ansees som en bevaringsverdig bygning. En del bygninger fra gruvedriftsperioden i Bjørkåsen ansees som viktige bygninger hvor eksteriøret er bevaringsverdig.

Mål:

- Bebyggelse og bygningsmiljø som ansees som viktige deler av vår kulturarv og identitet skal tas vare på og forvaltes som ikke fornybare ressurser og som grunnlag for historisk kunnskap, historieopplevelse og verdiskaping.
- Sikre bebyggelse som har særskilte bevaringsverdier.

Tiltak:

- Opprette bestemmelser som regulerer tiltak knyttet til bevaringsverdig bebyggelse.

4.1.11. Uteoppholdsarealer

Husvannet som uteoppholdsareal og nærrekreasjonsareal er under opparbeidelse. Det er et lite vann med sentral beliggenhet i nærhet til torgområde, omsorgsbolig og rådhus. Husvannet blir opparbeidet med en gang- og sykkelsti rundt, med sitteplasser og en tilkobling til omsorgsboliger. I nærheten av Husvannet og omsorgsboliger ligger en natursti, tilrettelagt for rullestolbrukere. I enden av Husvannet skal det også etableres en aktivitetspark/lekepark i forbindelse med boligområdet og løypenettet rundt Husvannet.

Lekeplasser/utearealer ved skolene og barnehagene kan fritt benyttes etter skoletid. Lekeplasser finnes i sentrum (ikke opparbeidet) i Stuttvegen og Toppåsen

(privat).

Torgområdet er også et uteoppholdssted, men i dårlig tilstand - ustelt og delvis ødelagt med et lite estetisk utseende og dårlig utforming. I rådhusområdet finnes også flere fine muligheter, men det er dårlig tilrettelagt. Det mangler i alle fall tiltalende sitteplasser og søppelbøtter.

Mål:

- Oppussing, oppgradering og skjøtsel av uteoppholdsarealer.
- Tilrettelegging for bruk.
- Aktiv synliggjøring og bruk av uteoppholdsarealer.

Tiltak:

- Kvalitetsoppgradering av torgområdet til miljøgate med ansvarstildeling av framtidig vedlikehold.
- Gjennomføring av faste årlige arrangementer (loppemarked, sentrumsfest med grill, kaker og musikk, konkurranser).
- Uteoppholdsarealer utformes universelt og med sitteplasser, søppelbøtter og skilt.
- Fordele ansvar av skjøtselstiltakene på kommunen og næringslivet.
- Ballangslaira-promenade som flerbruksareal, med bygninger og gjestehavn og tilrettelagt for forskjellige brukere, kan få uteoppholdsfunksjoner av høy kvalitet.

4.1.12. Grav- og urnelunder

Ballangen kommune har tre kirkegårder, Ballangen kirkegård, Tjelde kirkegård og Revelsøy kirkegård. Kommunen har ikke egne urnelunder. Praksis er at urner settes ned på tidligere graver, tekst hugges inn i eksisterende stein eller på egen plate.

Mål:

- Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig med opparbeidede arealer for gravplasser. Ledige arealer skal være i form av velstelt plen.

Tiltak:

- Det er utarbeidet planer for utvidelse av Ballangen og Kjeldebotn kirkegårder. Planen for Ballangen kirkegård inneholder en utvidelse som gir 699 nye plasser, herav er 257 plasser allerede opparbeidet, de resterende plasser må opparbeides. Ny redskapsbu er under oppføring på Ballangen kirkegård.
- På Tjelde kirkegård er det utarbeidet en plan for utvidelse med 289 plasser. Her gjenstår den praktiske opparbeidelsen og innsåing av plen. Begge planene skal til behandling i menighetsråd/fellesråd i de nærmeste møtene.
- Revelsøy kirkegård har årlig vedlikehold og stell av graver utført av pårørende og kommunen.
- Kommunen må i videre planlegging båndlegge områdene rundt eksisterende kirkegårder med tanke på fremtidige utvidelser.
- Prioritert utvidelse av kirkegård.

4.1.13. Fortettingspotensialer i boligområder

Det ligger betydelige potensialer for fortetting i Ballangen sentrum og i Kjeldebotn. Videre finnes det muligheter langs E 6 og Fv 819 innen eksisterende grenser, klyngebebyggelse og hytteområder, hvis tilkobling til tekniske anlegg og veger allerede er på plass eller er lett gjennomførbare.

Mål:

- Unngå bevaringsverdige, perifere og spredt bebygde områder samt jordbruksområder, strandsoner og skred-/rasutsatte områder.
- Bevare tilstrekkelige grøntområder og leke- og oppholdsarealer.
- Fortetting av boområder skal føre til et forbedret og helhetlig tilbud med

samfunnsgevinster for Ballangen kommune.

Tiltak:

- Allerede etablerte områder skal brukes før nye områder tas i bruk. Fortetningspotensial vurderes når det oppstår behov.

4.2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Formålet omfatter, brukes og skal fremkomme i arealdelen for å fastlegge offentlige arealer for eksisterende eller nye samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur. Formålet kan deles og spesifiseres videre, avhengig av hvilken type anlegg og funksjon det er tale om. Med samferdselsanlegg menes alle former for areal til transport (kjøreveg, gang- og sykkelsti, snøscootertraseer, barmarkstraseer, bane, havn, flyplass). Teknisk infrastruktur omfatter anlegg til vannforsyning/avløp, energiforsyning/-overføring og vannbåren varme. Formålet forutsetter normalt videre oppfølging med detaljplaner eller henvisning til andre lover for å gjennomføre arealbruk og tiltak. Ved saksbehandling av nye reguleringsplaner legges siste revisjon av "Kommuneplan for fysisk aktivitet, naturopplevelser og trafiksikkerhet" (FANT) til grunn.

Viktige eksisterende samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur vurderes å være:

- E 6.
- Fv 819 (Kjeldebotnveien).
- Båtforbindelse Kjeldebotn–Evenes.
- Fv 827 (Kjøpsvikveien).
- Fv 741 (Efjordveien).
- Gang- og sykkelveger.
- Overføringsledninger for elektrisk kraft.
- Biobrenselanlegg med ledningsnett.
- Mikroflyplass på Ballangsløira.
- Bredbånd.

Viktige framtidige samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur kan være:

- Nord-Norgebanen.
- Fergefri E 6.
- Fergeanlegg for fergeforbindelse Kjeldebotn–Evenes.
- Energiledningsnett, tilrettelagt for bærekraftig energi av vindkraft.
- Flyplass og/eller flerbruksareal på Ballangsløira.
- Isfiskeløypetrasé til Sverige (mht. turistutvikling).

Gang- og sykkelveger skal utbygges på best mulig måte for å fremme bærekraftig utvikling, samfunnssikkerhet og forminsket bruk av fossil energi. Langs E 6, Fv 819, Fv 741 og Fv 827 skal framtidig utbygging enhetlig skje på landside av veg. Disse vegene skal båndlegges eller avsettes som hensynssoner med 10 meters belte på begge sider. Sjøside skal brukes til eventuelle nødvendige vegtilpasninger, arrondering og samlet innkjørsel til boligfelt, hyttefelt, gård eller næringsbygg. Landside skal avsettes til gang- og sykkelstiformål. Dette tiltaket skal gjennomføres som helhetsløsning for økt forutsigbarhet, bærekraft og sikkerhet i framtiden. Økt sikkerhet og forutsigbarhet anses som samfunnsgevinster som er høyere enn tap av produktivt areal til landbruk eller til boligformål. Landbruk skal fortsatt være tillatt så lenge arealet ikke tas i bruk til påtenkte formål.

På E 6 mellom Oslo og Kirkenes eksisterer bare 2 fergeforbindelser (Bognes-Skarberget og Drag-Kjøpsvik, Tysfjord kommune). Ballangen kommune ønsker en

intens planlegging i forbindelse med en framtidig fergefri E 6. Ansvar for planleggingen ligger hos Nasjonal transportplan, Statens vegvesen, Nordland fylkeskommune, Ballangen kommune og hos vår nabokommune Tysfjord.

Mål:

- Tilby en transportinfrastruktur av høy kvalitet som gir innbyggere i Ballangen og Nordland gode muligheter til å ivareta jobbsjanser, å bo med høy livskvalitet/fritidsverdi og å ta Nordlands store verdier i bærekraftig bruk.
- Fremme tiltak for bærekraftig transport, reduserte transportbehov og trygvere muligheter til å komme fram.
- Fremme befolkningens holdningsendring og synliggjøre samfunns- og medansvar for bærekraftig og samfunnsnyttig utbygging.

Tiltak:

- Ballangen kommune fokuserer på arealplanlegging som reduserer behovet for bruk av bil (f. eks. fortetting, ikke-perifere områder tas i bruk, kollektivtransport, syklist og gående).
- Tiltak som øker trafikksikkerhet og reduserer transportbehov (drift, offentlig og privat) prioriteres (jernbane, gang- og sykkelsti, rundkjøring, omlegging E 6, arrondering osv.).
- Innkreve befolkningens medansvar for bærekraftig og samfunnsnyttig utbygging (f.eks. tilknytting til veg, vann og avløp, redusert transportbehov, alternative varmekilder osv.).
- Ballangen kommune fremmer IKT-løsninger for å minske unødvendige reiser og tids- og pengebruk (videokonferanser, hjemmekontor, bredbånd, internett, nettpresentasjon og nettveileding).
- Ballangen sentrum: Planlegging av miljøgate-prosjekt som trafikksikkerhetsprosjekt er igangsatt.

4.2.1. Veger

Mellom Oslo og Kirkenes finnes det bare 2 fergeforbindelser, E 6 Bognes-Skarberget og Drag-Kjøpsvik. Saken skulle til politisk behandling i løpet av 2003. Utbygging av E 6 spiller her en sentral rolle, og Statens vegvesen utarbeider for tiden en såkalt konseptvalgutredning (KVU) for E 6 Mørsvikbotn-Ballangen. Standardheving av veg, bredde, tunneler, smidigere svinger, mindre stigning og erstatting av eksisterende fergeforbindelse Bognes-Skarberget er hovedmålene her. Her bør nordlandskommunene og fylkeskommunen jobbe videre for å få en god løsning fort på plass. Ballangen kommune ønsker en intens planlegging i forbindelse med en framtidig fergefri E 6. Ansvar for planleggingen ligger hos Ballangen kommune, Nasjonal transportplan, Transportplan Nordland, Statens vegvesen, Nordland fylkeskommune og hos vår nabokommune Tysfjord.

For tiden har KVU E 10/Rv 85 Evenes-Sortland liten betydning for Ballangen kommune. Det finnes en liten gruppe av daglige arbeidspendlere fra Ballangen mot Evenes via hurtigbåt. Videre finnes det flyplassbrukere (Harstad-Evenes) fra Ballangen kommune. Men for turister er denne båtforbindelsen lite interessant. Men hvis tiltakene for KVU E 6 Mørsvikbotn-Ballangen, fergefri E 6 (Skarberget-Bogens eller Drag-Kjøpsvik) og bilferge fra Kjeldebotn til Evenes blir gjennomført, vil forbedringer som omtales i KVU E 10/Rv 85 Evenes-Sortland få voksende betydning for arbeidspendlere, flyplassbrukere, gjennomreisende og turister.

E 6 er den viktigste vegtrasé i Ballangen kommune. Den knytter hele Norge sørfra sammen med Nord-Norge. Kjeldebotnveien Fv 819 ansees som viktig tilknytning til Kjeldebotn sentrum og hurtigbåt til Harstad/Narvik lufthavn, Evenes. Begge veger ble båndlagt med 10 meters bredde på hver side til trafikkformål.

Mål:

- Oppgradering, sikkerhets- og standardheving av E 6 og Fv 819.
- Fergefri E 6 mellom Kirkenes og Oslo.

Tiltak:

- Planlegging av omlegging av E 6 utenfor Ballangen sentrum er igangsatt. Planlegging av miljøgate innenfor Ballangen sentrum er igangsatt. Begge tiltakene skal avbøte trafikk-, sikkerhets- og støyulempet i sentrumsområdet.
- KVV E 6 Mørsvikbotn–Ballangen endres til KVV E 6 Mørsvikbotn–Ballangen–Narvik.
- Nord-Norges fylkeskommuner og kommunene bør fortsatt gjøre stor innsats for å få en framtidig fergefri E 6.
- Vedlikehold og standardheving av Fv 819.
- Trafikkfarlige områder skal arronderes hensiktsmessig.
- Vedlikehold og standardheving av E 6.
- Forbedre tilknytning og skilting av veger og gang-, tur- og sykkelstier.
- Avsette hensynssone (båndlegging) med et 10 meters belte på begge sider for gang- og sykkelstiformål og vegarronderingsformål på hovedvegssystemet i Ballangen kommune.

4.2.2. Bane

Det er fortsatt et stort regionalt og lokalt ønske at kommunens arealplanlegging tar hensyn til Nord-Norgebanen-prosjektet. Framtidige vekstmuligheter og nye impulser i næringsliv/turisme i Nordland er til en stor grad avhengig av gode, stabile og gunstige transportmuligheter for varer, råstoff og folk.

En gjennomgående jernbaneforbindelse (Nord-Norgebanen) mellom Sør- og Nord-Norge eksisterer ikke. Men det er meget ønskelig og berører flere aspekter med hensyn til næringsliv, godstransport, yrkespendlere, turisme, tilgjengelighet til kommuner og byer, miljøvennlighet, bærekraftig utvikling/transport/bruk, universell utforming, trafikksikkerhet, samfunnssikkerhet, sjanselighet mellom Sør-, Midt- og Nord-Norge osv. Fysisk framkommelighet er en meget viktig forutsetning for næring og verdiskaping i framtiden.

En rask igangsetting av bygging av Nord-Norgebanen vil styrke utviklingsmulighetene i Norge og spesielt i Nordland og Nord-Norge. Nord-Norgebanen er ikke prioritert i Nasjonal transportplan. Dette betraktes som uforsvarlig og som en stor planleggingsfeil mht. næringsutvikling, arealplanlegging og samfunnsutvikling i Nord-Norge. Ballangen kommune oppfordres derfor til å arbeide for prioritering i Nasjonal transportplan. Påtenkte traseer for Nord-Norgebanen ansees som retningssivende for framtidig arealbruk. Det er imidlertid ikke planlagt endret arealbruk i de tidligere foreslåtte traseer. Trasésikring ansees god nok i påvente av eventuelle statlige planer for gjennomføring.

Mål:

- Å få jernbaneforbindelse (Nord-Norgebanen) som skal knytte Nord-Norge gjennomgående sammen med resten av Norge.

Tiltak:

- Regjeringen, Jernbaneverket, Nordland fylkeskommune, Ballangen kommune og nabokommuner oppfordres til å fremme en rask igangsetting og ferdigstilling av jernbane mellom Narvik og Fauske!
- Prosjekt skal starte snart, men med tanke på økonomi skal utføring skje trinnvis.

4.2.3. Lufthavn

Ballangen flyklubb har fått midlertidig tillatelse til drift av mikroflyplass på Ballangsløira i 2010. Klubben jobber for tiden med å lage en driftsplan. Området er sentralt og meget attraktivt, især i forbindelse med bebyggelse til sentrumsformål ved strandkanten, strandpromenade og flerbruksareal (til utendørsarrangementer).

4.2.4. Havn

Det er kommunalt kaianlegg på Fornes (industrikai, 64 meter lang dypvannskai, båter inntil 80.000 tonn kan anløpe), i Ballangen, i Kjeldebotn (trafikkai) og på

Skarstad (fiskerihavn). I tillegg er det etablert småbåthavner på Slottstrand, i Kjeldebotn og på Skarstad. Det finnes privat industri kai og småbåtanlegg på Hekkelstrand samt småbåthavn i Hamn. Kaia på Rævelsøya ligger på rek og er en fare for skipsfarten (jf. 4.11 samfunnssikkerhet).

I forbindelse med utbygging av smolt- og kraftanlegg på Forså er det ønskelig med tilgang til en mindre kai. Det kan være en flerbrukskai som kan benyttes for eksempel i forbindelse med beredskap/samfunnssikkerhet i tillegg til å betjene levering av smolt. Finansiering og drift utføres av tiltakshavere på næringsområdet. Nødvendige steinmasser vil kunne benyttes fra tomt til smoltanlegg og kraftanlegg.

Ballangen kommune har to nødhavnslokaliteter, Storvika og Grønnholmen.

Tiltak etter pbl bør ikke komme i konflikt med eventuelle navigasjonsinstallasjoner (hvit lyktesektor) eller farleder. Alle tiltak/byggearbeider langs land og ut i sjøen (bygninger, kaier, molo, kabler, ledninger, fortøyninger, oppdrettsanlegg m.m.) må behandles etter plan- og bygningsloven og etter havne- og farvannsloven av 17. april 2009 nr. 19.

Alle tiltak og planer som berører arealer eller tinglyste rettigheter hvor staten har foretatt investeringer i havneanlegg m.m. skal godkjennes av Kystverket.

Mål:

- Strandkanten av Ballangleira i sentrumsområdene skal forsterke Ballangen kommune med sentrumsfunksjoner.
- Når det oppstår videre behov, skal utviding av eksisterende havne- og kai-anlegg vurderes nøye (det vises til planer for fergefri E 6 og fergeforbindelse Kjeldebotn–Evenes).

Tiltak:

- Ballangleira skal oppgraderes mht. kaianlegg til trafikkformål, båtutsetting, småbåthavn, strandpromenade og sentrumsfunksjoner.
- E fjord: Båtutsetting på Sætran.
- Kjeldebotn: Fergekaiområdet: Må ikke bygges ut med andre ting enn til ferge. Området settes til LNFR a) som vernetiltak for framtidig fergeutbygging.

4.2.5. Gang- og sykkelstier

For tiden er Ballangen kommune dårlig utstyrt med sykkelstier. Det finnes til dels en sykkelsti ved siden av E 6 på Arnes. Langs Rv 819 er det laget gang- og sykkelsti fra Bøstrand skole i retning Kjeldebotn. I planene avsluttes sykkelstien ved Hestvika. Anlegget er ikke slutført per nå. Se for øvrig FANT-planen.

Men i Ballangen sentrum eksisterer bare en tilrettelagt sykkelsti med om lag 415 meter (Bjørkåsen: Fra samfunnshuset mot sørsiden av skoleområdet). I resten av Ballangen sentrum må syklistene dele veg enten med bilister eller med gående. Ved framtidig planlegging skal det fremmes flere gjennomgående gang- og sykkelveger i sentrum av Ballangen.

Det finnes et ferdig planlagt sykkelstiprosjekt for Ballangen sentrum-Toppåsen, men framgang ble stanset i flere år. Men planlegging og omsetting av dette prosjektet ble tatt opp på nytt.

Miljøgate i Ballangen sentrum ble ferdigstilt i 2013.

I områder langs E 6, Fv 819, Fv 741 og Fv 827 i nærheten av sjø (Kjeldebotnvegen, E 6 Ballangen sentrum–Narvik) anbefales framtidig utbygging bare på land-side av veg. Sjøside skal brukes til eventuelle nødvendige vegtilpasninger, arrondering og samlet innkjørsel til boligfelt, hyttefelt, gårder eller næringsbygg.

Mål:

- Gang- og sykkelveger skal utbygges på best mulig måte for å fremme bærekraftig utvikling, samfunnssikkerhet og forminsket bruk av fossil energi.

Tiltak:

- Videreføring av igangsatt planarbeid med gang- og sykkelveg Ballangen sentrum–Toppåsen.
- Miljøgate Ballangen sentrum.

- Avsetting av hensynssone (pbl § 11-8, b) som skal avbøte trafikkrelaterte ulemper, av E 6, Fv 819, Fv 827 og Fv 741 til gang- og sykkelstifformål på landside av veg.

4.2.6. Kollektivnett

Det finnes en bussforbindelse (Togbussen/NOR-WAY Bussekspress) mellom Bodø-Narvik og retur med stopp i Ballangen to ganger om dagen. Videre finnes lokale ruter, 621 Narvik–Ballangen/Kjeldebotn, 623 Ballangen-Skarstad og 624 Melkedalen-Storfjell-Bjørkåsen-Ballangen, utført av Cominor AS.

4.2.7. Kollektivknutepunkt/parkeringsplasser

Kollektivknutepunktet finnes for tiden i torgområdet. Her er det også parkeringsplasser. Men pga. dårlig tilrettelegging på stedet, er det ikke en god løsning. Det finnes ingen markerte parkeringsplasser og arealet er i en dårlig tilstand.

Ballangen kommune ønsker å kvitte seg med ulovlig/vill langtidsparkering uten reguleringsplan. Vi ønsker å stimulere næringslivet eller private til å ta initiativet til lovlig etablering av langtidsparkeringsplasser for campingvogner. Tiltak trenger vanlig reguleringsplan til dette formålet.

Mål:

- Bedre tilrettelegging av kollektivknutepunkt i sentrum.
- Estetisk oppgradering og avlastning av parkeringsplasser i sentrum.
- Praksis mot "vill" parkering må innskjerpes.

Tiltak:

- Planlegging for å utvikle Akselmyra tomt (ved siden av torgområdet i retning Bognes) som felles avlastingsparkeringsplass for vogntog, store lastebiler, campingbiler, kollektivknutepunkt, taxisentral og vanlige biler er igangsatt. Arealet skal være tilrettelagt hovedsakelig som stoppested med tilgang til ventestue, toalett, dusj og kraftforsyning og skal være en tilknytning til næringer i torgområdet samt turistinformasjonen.
- Sentrumsområdet oppgraderes mht. estetikk og brukervennlighet for å få sentrum mer tiltalende og brukervennlig.
- Næringer og kontortjenester får medansvar for varig vedlikehold av sentrumsområdet.
- Ballangen sentrum: Truck-stopp ved Shell bensinstasjon.
- Efjord: Det må avsettes plass til langtidsparkering av campingvogner med spikertelt.
- Kjeldebotn: Det må avsettes plass til langtidsparkering av campingvogner med spikertelt.

4.2.8. Turstier

En turveg skal tilpasses landskapet og gå i turdrag som tilbyr flere og gode kvalitative opplevelser i naturen, med lav trafikk, trygge sikkerhetsforhold og sikker atkomst. Turveger i Ballangen kommune i tettstedene og grøntområdene er særlig viktige deler av kommunens kommunikasjonssystem. Trafikksikre turveger med god tilgjengelighet mellom ulike grøntområder skal sikres gjennom planlegging, drift og vedlikehold. Turveger skal ikke være til hinder for landbruksdrift, men driften skal heller ikke hindre tilgjengelighet til og bruk av turvegen. Gjennom framtidig planlegging skal det tas vare på gjennomgående grøntdrag og turdrag i sentrum av Ballangen.

4.2.9. Teknisk infrastruktur

Kraftforsyningsinfrastruktur som sentral- og regionalnettanlegg, transformatorstasjoner og andre større kraftledninger som krever anleggskonsesjon etter energiloven er unntatt etter pbl, jf. § 1-3. Men regelen om konsekvensutredning (kapittel 14) og om stedfestet informasjon (kapittel 2) gjelder for den slags type

anlegg. Til slike anlegg kan gis konsesjon, og det kan bygges anlegg uavhengig av planstatus. Videre bør det ikke å lage en reguleringsplan før til at det gis dispensasjon eller at det vedtas bestemmelser for anlegget.

Eksisterende og vedtatte kraftledninger/anlegg kan framstilles på plankartene som hensynssoner. Kraftledninger/anlegg og deres hensynssoner setter vilkårene for senere planlegging. Utbygginger og endringer i kraftforsyningsinfrastruktur er et uttrykk for endrede samfunnsbehov eller økonomiske/politiske prioriteringer. Det er meget viktig til å opprettholde vår nærings- og samfunnsstruktur, og dette skal ha fortrinnsrett.

Behov og tilknytningsplikt for nye eller utbygging av eksisterende vann-/avløpsanlegg eller nett til vannbåren varme skal utredes gjennom reguleringsplaner.

Mål:

- Transportsystemet skal være trygt, ha god framkommelighet, universell utforming og god tilpassing til behovene.
- Transportbehov og miljøskadelige virkninger av transport skal reduseres.
- Kollektivtrafikk og gang- og sykkelstisystem skal være godt tilrettelagt.
- Kommunens transportsystem skal bidra til sikker ferdsel, slik at ulykker med drepte eller varig skadde unngås.
- Turstier for aktivt friluftsliv sommer som vinter skal tilrettelegges.

Tiltak:

Tiltakene som er vist i listen nedenfor er i forskjellige planfaser. Listen gjenspeiler det viktigste i tidligere, nåværende og framtidige planer/ønsker om videreutvikling av Ballangen kommune. Hvert tiltak skal vurderes, prioriteres og behandles i henhold til vedkommende myndigheter eller rammeverk (Nasjonal transportplan, Fylkesvegplanen, kommuneplanens arealdel, FANT-plan). Tiltakene forutsetter enten nye betydelige arealinngrep som må avklares og sikres og som er aktuelle for finansiering innenfor planperioden, eller som allerede er i planfasen. Sikring av tiltaksareal og -traseer som er ikke oppstartet skal skje mest mulig med LNFR-formål som hindrer uønsket bebyggelse. Slike arealer og traseer som vises på temakart er ikke juridisk bindende, men skal legges til grunn for byggesaksbehandlingen. Når samferdselstiltak blir aktuelt, må det avklares gjennom detaljreguleringer med nødvendige konsekvensutredninger.

Tabell 5: Infrastrukturprosjekter.

Vegnummer, sted, navn	Tiltak	Kommentar/ Planfase
- E 6, Ballangslleira	Mikroflyplass på grusdeponi	Midlertidig driftstillatelse er gitt.
- Fv 819 Ballangen sentrum-Toppåsen	Gang- og sykkelsti	Plan, ferdiglagt, mye motstand mot prosjekt, omsetting av planen er for tiden aktuell igjen.
- E 6, Ballangen sentrum	E 6 omlegging utenfor sentrum	I planfase, offentlig ettersyn.
- E 6, Ballangen sentrum	Omforming til miljøgate i sentrum	Ferdigstilt.
- E 6, Akselmyra	Tilrettelegging av parkeringsplasser og avlasting torgområde	I planfase.
- Nord-Norgebanen	Sammenslutning mellom Narvik og Fauske	Planlegging ikke oppstartet.
- E 6, Bognes-Skarberget	Fergefri E 6, heving av vegstandard og tunnelstandard, fjerning av farlige svinger/stigninger	Konseptvalgutredning (KVU) E 6 Mørsvikbotn-Ballangen.
- E 6, Ballangen sentrum-kommunegrense mot Narvik	Båndlegging av E 6 til gang- og sykkelsti og arronderingsformål	Vedtatt.
- Fv 819, Ballangen sentrum-Kjeldebotn	Båndlegging av Fv 819 til gang- og sykkelsti og arronderingsformål	Vedtatt.
- E 6, Ballangslleira, blandingsareal, flerfunksjonsareal	Småbåthavn, promenade og båtutsettingsanlegg ved strandkanten, fritids- og kulturområde	Idé, midlertidig delingsforbud.
- Fergeforbindelse Kjeldebotn-Evensvik	Skal erstatte hurtigbåttilbud for å spare reisetid	I vurderingsfase.
- Fv 819 Bøstrand skole-Hestvik	Gang- og sykkelsti	Delvis opparbeidd, ca. 1 km gjenstår.
- Konesjonssøknad, Barøya, Ballangen kommune	Ny beredskapskabel i Ofotfjorden mellom Barøya i Ballangen kommune og Lødingen i Lødingen kommune	Informasjon om oppstart av arbeid med konsesjonssøknad, Statnett.
- Forså	Smolt- og kraftanlegg	Det ble gjennomført 3. gangs høring kun for Forsåprosjektet. Ingen innsigelser.

- Kraftledningsnett vises som (båndlagte) hensynssoner.
- Rammeplan for avkjørsler i Nordland fylke skal legges til grunn for behandling av nye og utvidelse av eksisterende avkjørsler.
- Framtidige tiltak som ikke er planavklart vises med temakart senere.
- Turstier, lysløyper og gang- og sykkelstier vises som temakart under FANT-planen senere.

4.3. Grøntstruktur

Ballangen kommune har i utgangspunktet ikke noe sterkt press når det gjelder tilstrekkelig tilgjengelige grøntarealer. Stort sett er det ganske enkelt i hele kommunen å komme seg fram i naturen. Men arealplanen skal ta vare på grøntstruktur som gjelder sammenhengende eller nesten sammenhengende vegeta-

sjonspregede områder innenfor eller med tilknytning til tettsteder eller tettbebyggelse. Kommunen skal ivareta grøntstruktur ved å avgrense hovedstrukturen av naturområder innenfor eller med tilknytning til tettsteder, grøntområder langs sjø og vassdrag, enkeltområder (parker, friområder, lekeområder, turstier, løyper, snarveger) og forbindelser mot viktige/større naturområder, sammenhengende landskapsområder eller enkeltområder. Grøntstrukturer med turområder, friområder og parker skal tjene offentlige formål.

Mål:

- Sikring av viktige/større sammenhengende naturområder.
- Sikring av tilgjengelighet til strandsonen for allmennheten fra land og sjø.
- Grøntområder innenfor tettbebyggelse skal tilknyttes friluftsområder utenfor.
- Begrense ytterligere ødeleggelse og nedbygging av uberørte, sårbare og naturskjønne deler av strandsonen gjennom ukontrollert og uønsket bebyggelse.
- Nybygging og utbygging i slike områder er i utgangspunktet ikke tillatt, men skal skje mest mulig skånsomt og arealbesparende når behov kan framvises (for eksempel offentlig samfunnsformål, tilrettelegging for universell utforming, veg, belysning, rasteplass, gårdsbruk osv.).

Tiltak:

- Reguleringsplaner med søknad om boliger, skoler, barnehager og fritidsarealer skal dokumentere hvordan grøntstruktur skal ivaretas og kvaliteter sikres.
- Ved disponering til byggeformål skal det tas hensyn til eksisterende eller planlagte grøntstrukturer.
- Kulturlandskap som blir disponert til byggeformål skal videre benyttes i størst mulig grad som grøntressurs for nærmiljøet.
- Ved fortetting skal grøntstrukturens kvalitet ikke bli vesentlig redusert eller tilgjengeligheten ødelagt.
- Husvannet som parkanlegg utvikles videre.

4.4. Forsvaret

Forsvaret har ingen anlegg til oppsettende avdeling, verken i fredsorganisasjon eller krigsorganisasjon. Eneste bygg tilknytt Forsvaret er en brakke ved skytebanen i Midtsynken. Denne disponeres av HV-ungdommen.

4.5. Landbruks-, natur- og friluftformål samt reindrift (LNFR)

LNFR-områdene utgjør den største delen av arealene i kommunen (omtrent 95 %) og inneholder landbrukseiendommer og natur- og friluftsområder som ikke er formelt sikret gjennom annet lovverk. Arealet er hovedsakelig disponert av landbruksnæringen til å dekke sine basisbehov (tilgang til jord) til produksjon av mat, energi, beite til dyr eller utmarksnæringer og opplevelser.

Kartfremstillingen av LNFR-områder viser to underformål etter pbl § 11-7 nr. 5 framtidig:

- a) Areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag.
- b) Areal for spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse mv., jf. § 11-11 nr. 2.

Ballangen kommune har ansvar for å ivareta hensynet til biologisk mangfold, klima, ressursgrunnlag, landskapsvern og friluftsliv, men også for bosetting og næringsliv. Ballangen kommune bør ta ansvar for bruk og vern av og hensyn til naturressurser (landbruksproduksjon, herunder jordbruk, skogbruk og reindrift og natur-

områder) med omstilling av gjeldende praksis fra tillatt spredt ny bolig- og fritidsbebyggelse til en høyere konsentrering av tett og samlet bebyggelse. I tillegg fører tettere bebyggelse og samlokalisering (bo, arbeid, tjenester, infrastruktur) til bedre økonomisk lønnsomhet og generelt mindre ressursforbruk. Men det nåværende bo-settingsmønster som del av kulturlandskap skal opprettholdes. I dette ligger store utfordringer i form av riktige avveininger og holdningsendringer når det gjelder bruk og vern av disse ressursene.

Det finnes en omfangsrik dokumentasjon av "Vegetasjon, skog og biologisk mangfold i Ballangen", utarbeidet av Norsk institutt for jord- og skogskartlegging (NIJOS) fra 2006. Denne dokumentasjonen kan og skal benyttes som kunnskapsressurs når det gjelder vegetasjon, skog, biologisk mangfold og kulturlandskap i Ballangen.

"Spesielt verdifulle kulturlandskap skal være dokumentert og ha fått en særskilt forvaltning innen 2010". Kulturlandskap har ikke nødvendigvis store produksjonspotensialer, men et stort potensial med hensyn til bærekraftig turisme, reiseliv i nåtid og framtid og fornybar energi.

LNFR-områder er kombinerte områder med særlig vekt på å ivareta ønsket bruk, vern og hensyn til natur- og kulturressurser. Men det åpnes også for bygge- og anleggsvirksomhet som har direkte tilknytning til stedbunden næring og som skal opprettholde eller tillate ny spredt utbygging av enkeltboliger og fritidshytter. Men det åpner ikke for konsentrert oppføring av bebyggelse til ikke stedbunden næring, boformål og fritid. Det trengs en omregulering etter pbl § 11-7 nr. 1 til andre formål.

Videre kan LNFR-formål brukes som areal- og trasésikringsverktøy for framtidige samfunnsprosjekter (for eksempel veg, tog, gang- og sykkelveger). Ut fra tradisjonelt landbruk kan verdiskapingen komme fra andre kilder i dag enn tidligere. LNFR-klassifisering skal ikke gjøre det for vanskelig å omsette et godt prosjekt som stabiliserer inntekter og skaper ringvirkninger for bønder, næringer og samfunnet for øvrig.

Landbruk:

Etter dokumentasjon fra 2006 (NIJOS-rapport 02/2006) finnes det i Ballangen kommune betydelige verdifulle landbruksarealer. Ballangen kommune bør ta hensyn til vern, bruk og bærekraftig utnyttelse av disse ressursene i framtiden. Ballangen kommune ønsker å sikre arealene mest mulig sammenhengende for best å kunne drive rasjonelt og økonomisk. Samtidig bør landbruket av og til vike når samfunnsinteresser krever det, eller lønnsomhet er ikke gitt pga. eksisterende oppstyking.

Viktige faktorer når det gjelder framtidig stabilt og sikkert jordbruk er bevaring av disse arealene mot ukontrollert og plasskrevende arealbruk gjennom bolig- og hyttebebyggelse.

Tabell 6: Arealfordeling av ulike hovedtyper kulturlandskap i kartleggingsområdet.

Kulturtyper	Areal i dekar
Dyrka mark	11.221
Beitevoll	3.607
Hagemarkskog	630
Grasrike areal i utmark	16.912
Plantefelt, gran	14.732
Spredt granplanting	1.957
Bebygd areal, åpent	1.583
Bebygd areal, tett	245
Anna nytta impediment	1.356
SUM	52.243

(NIJOS-rapport 02/2006, s. 60).

Skogbruk:

Kommersielt skogbruk gir store ringvirkninger og stor verdiskaping for samfunnet. Skogsmark med høy bonitet finnes normalt i lavere del av arealer og dermed ofte i områder med bygningspress.

I intensivområdene i kommunen finnes det nesten 100.000 dekar med skog, hovedsakelig lauvdominert (se tabell nedenfor). Det er store verdier Ballangen kommune med sine grunneiere kan rå over. Eiendomsstrukturen er en stor utfordring, og skogeiere, energileverandører og kommunen bør finne forsvarlige og lønnsomme driftsstrukturer i framtiden. Det finnes ulike muligheter for verdiskaping med for eksempel tre som råvare til videreforedling til flis og pellets (til kraft- og varmeproduksjon), treavfall og mindre produktiv skog til biogass (kraft-, varme- og jordproduksjon), CO₂-fangst og CO₂-sertifikater.

Tabell 7: Avrunda arealtall for ulike skogtyper innen både intensivområdene og totalområdet i Ballangen kommune. Sumpskog er utelatt fra kolonnen til totalområdet. Plantefelt under 2 dekar innen intensivområdene er med i tabellen.

Skogtyper	Areal i dekar innen intensivområdene	Areal i dekar innen totalområdet
Grandominert	13.760	14.690
Lauvdominert	75.880	98.680
Furudominert	9.680	13.480
Sum areal	99.320	126.850

(NIJOS-rapport 02/2006, s. 66).

Reindrift:

I forhold til andre næringer er reindrift økonomisk sett en forholdsmessig liten næring, selv om den er meget plasskrevende. Men kulturelt og lokalt sett har næringen en viktig betydning. Driften foregår hovedsakelig på områder med lav produktivitet og er i utgangspunktet ikke i særlig strid med andre næringer eller annen bruk. Men det finnes noe klager på rein som oppholder seg på innmark i E fjord og Melkedalen. Den største ulempen er en konsekvens av beiting på lavproduktive arealer. Dette betyr en stadig forflytting over store avstander (i alle årstider) og fysisk avgrensning til andre. Reindriftnæringen baserer seg på nasjonale forpliktelser og må sees i en same- og samfunnspolitisk sammenheng, med en næringspolitisk produksjonsverdi og en samepolitisk kulturverdi. Det finnes også verdier som utlandske turister forventer å få oppleve.

Reindriften er hovedsakelig svært sårbar for alt som reduserer størrelsen av, kvaliteten på eller tilgjengeligheten til beitelandet. Andre forstyrrelsesmåter ansees som marginale. Når beitearealer blir mindre pga. fysiske barrierer eller annen bruk, øker beitepresset på de gjenværende områder, noe som fører til fortetting av dyr og økt slitasje på beiter.

Reinbeitedistrikt "Frostisen orohat" er etablert i kommunene Ballangen, Narvik og Tysfjord. Vårland er Skarstad og E fjorden, sommerland er Kufjell og Håfjell, høstland er Sjøfjell og inn mot svenskegrensen og vinterland er Skjomen, Råna og inn mot svenskegrensen (hentet fra: <http://frostisenorohat.wordpress.com/about/>; dato: 1.2.2011). Fastsatt reintall omfatter 700 dyr, men aktuelt drives det med omtrent 200 dyr (1.4.2011: 184; <http://www.reindrift.no>). Dette vurderes slik at kommunen har tilstrekkelige reinbeitearealer med god margin, og en mindre reduksjon av beiteland medfører ikke alvorlige konsekvenser for reindriften.

Ballangen kommune ønsker at reinbeitenæringen utvikler sine tilbud videre og utnytter potensialet som ligger i å formidle samisk kultur til nordmenn og turister. Stort potensial ligger i å utvikle nye tilbud som gjete-safari, «work and travel», lavvo-ferie eller samarbeid med andre lokale næringer og kommunen og Sverige.

Vilt- og fisk:

Elgbestanden i kommunen har vært økende de senere år. Vinteren 2010-2011

ble mange elger påkjørt, spesielt på E 6 og Fv 819. Det er et problem at mange elger oppholder seg i tettbebyggelsen, og mye av årsaken til dette er at der finnes gode vinterbeiteområder. Videre finnes det rådyr, gaupe, rev, jerv, rype osv. i kommunen. I Ballangen kommune finnes tre lakseelver. Alle fører godt med laks, men det kan forekomme at enkelte elver blir midlertidig stengt for lakseuttak.

Mål:

- Trafikksikkerheten mht. elgbestanden langs E 6 og Fv 819 bør økes.

Tiltak:

- Nøyaktig årlig vurdering av jaktkvote på elg, rydding/hogging langs veger og god skilting (forskriftsendring: Møte i viltfaglig utvalg 13. mai 2011).

LNFR-underformål a) Landbruks-, natur- og friluftsmål og reindrift

Det er areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag. A) LNFR-områder omfatter i tillegg også områder med viktige/spesielle natur-, friluft- og kulturverdier. A) LNFR-områder betraktes som de mest verdifulle områdene med hensyn til de ovennevnte formålene.

Kommunens kommunedelplan for Fysisk aktivitet, naturopplevelser og trafikksikkerhet (FANT, s. 34f.) 2009-2012 gir mer omfattende beskrivelser av LNFR-områder med spesielle natur-, friluft- og kulturverdier. Hovedutsagnet er at Ballangen kommune har nesten ubegrensede muligheter til å ta LNFR-områder i naturen i bruk. Landskap og klima stimulerer til fysisk aktivitet, men begrensende faktorer er mørketid, glatt føre, elg langs vegene, manglende trygge veger, manglende raste- og oppholdsplasser og manglende universell utforming. Selvsagt er det ikke mulig å få alt tilrettelagt for ethvert behov. Disse betydelige verdiene (natur, landskap, kultur, friluft, helse) som LNFR-områdene har bør tas i best mulig bærekraftig bruk og må vernes mot nedbygging og oppstyking. Gang- og sykkelveger langs E 6 og Fv 819 eksisterer delvis i det området der folk bor. En helhetlig løsning prioriteres i Ballangen kommune (på landside av vegen).

Storøy i E fjord er sikret som statlig ervervet friluftsområde og båndlagt i medhold av naturvernlov. Andre viktige friluftsområder nær sjøen er Saltviknes, begge sider av Slåttvikstraumen og Sandholmen i E fjord.

Karvikleira på Bø er en yndet badeplass i kommunen. Det finnes ingen avtale eller reguleringsplan som ordner atkomst og parkering. Dagens bruk av området er basert på velvillig innstilling fra grunneiere. For å unngå problemer i framtida, er det viktig at disse forholdene bringes i orden. Samfunnsrettede prosjekter skal prioriteres og omsettes mest mulig uten byråkrati, dvs. ved private avtaler, og styres best ved dugnad.

Mål:

- Sikring av prioriterte arealer, universell utforming og ytterligere utbygging av gang- og sykkelveger/rasteplasser.
- Friluftsområder skal være planlagt etter prinsippene om universell utforming. Det betyr at de skal ha kort veg fra bosted, enkel tilgang, opplevelsesverdi og naturvennlig tilrettelegging. Og det betyr videre at gjennomsnittlig terskel for bruk av friluftsområder alltid skal være lav, slik at nye brukere skal kunne aktiveres.
- Fortettingspotensialet innenfor eksisterende byggeområder må utnyttes før nye friluftsområder tas i bruk. Opprettholde en bærekraftig, miljøvennlig og variert landbruksstruktur.
- Viktige områder for jord- og skogbruk, reindrift samt naturarealer, kulturlandskap, landskapstyper, kulturminner og kulturmiljøer skal sikres på lang sikt som del av vårt næringsgrunnlag og vår kulturarv og identitet.
- Innskjerping av dispensasjonspraksis, dvs. Ballangen kommune gir færre dispensasjoner.

Tiltak:

- Skilting, utbygging, universell utforming og oppføring av parkeringsplas-

- ser/rastemuligheter for bedre tilgjengelighet og bruk.
- Båndlegging av E 6 og Fv 819 (i sjøområdet) til spesielle LNFR-formål som arealsikringstiltak for bedre framkommelighet uten bil, friluftsliv, bedre livskvalitet, bedre folkehelse, gode naturopplevelser, bærekraftig bruk og økt miljøbevissthet (jf. samferdsel).
- LNFR-områder omdisponeres til annet arealformål etter § 11-7 slik det framgår av konsekvensutredning.
- Til oppføring av nødvendige bygninger og mindre anlegg knyttet til landbruk, fiske og akvakultur gis det egne bestemmelser.
- Det gis bestemmelser om at bebyggelsens og anleggenes (knyttet til landbruk og reindrift) lokalisering og utforming ikke skal komme i konflikt med viktige natur-, kultur- og friluftsverdier.

LNFR-underformål b) Landbruks-, natur- og friluftformål og reindrift

Underformål b) LNFR-områder åpnes for gjennom bestemmelser for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse som er ikke tilknyttet til stedbunden næring (jf. § 11-11 nr. 2). Dette skal gi muligheter ved framlagt behov til å innpasse ytterligere bebyggelse som ikke er tilknyttet primærnæringen. Planrevisjon eller dispensasjon skal normalt ikke være nødvendig i slike saker. Bestemmelser bør angi omfang og lokalisering og type bebyggelse som tillates og brukes enten direkte på grunnlag av kommuneplanens arealdel eller det stilles krav om detaljregulering.

Hovedformål ved lokalisering av ny spredt boligbebyggelse skal være å styrke eksisterende grendesentrum og senterfunksjoner. Et godt utbyggingsmønster, for eksempel klyngebebyggelse, muliggjør en samfunnsøkonomisk rasjonell utnyttelse av offentlig infrastruktur ved minst mulig transportbehov, minst mulig naturinngrep, minst mulig ødeleggelse av naturkvaliteter og størst mulig jordvern.

I Ballangen kommune finnes egne "Bestemmelser og retningslinjer", arealplandokumentet del 2, med vilkår der det tillates spredt nærings-, bolig- og fritidsbebyggelse. Det legges stor vekt på å ta egnede områder til dette formål i bruk og verne mot varig ødeleggelse gjennom feil plassering og utforming. Eksisterende arealer avsatt som b) LNFR-områder for spredt boligbebyggelse ansees delvis som ikke egnet i kommunen. Erfaring viser at det finnes flere søknader fra enkeltpersoner med tilknytning til områder utenfor disse avsatte områdene. Ytterligere ressursødeleggelser i stort omfang i nye områder for spredt bebyggelse er ikke ønskelig. Ballangen kommune bør justere og utvide b) LNFR-områder til de mest hensiktsmessige arealene. Dessuten skal søkere ledes til områder der spredt bebyggelse er tillatt eller til regulerte boligfelt. Samtidig endrer vi status fra LNFR b) til LNFR a) i områder hvor det ikke finnes så stort byggepress.

Mål:

- Unngå for stor fortetting i spredt bebygde områder.
- Klyngebebyggelse (3–7 boliger) og samlede bygninger skal prioriteres framfor enkelthus for å styrke grendene.
- Skånsom fortetting og utvidelse av eksisterende bolig- og fritidsarealer før helt nye områder tas i bruk.
- Best egnede områder for spredt bebyggelse tas i bruk.
- Boligbebyggelsen oppføres i tradisjonell byggeskikk, tilpasset kulturlandskap og med tilfredsstillende trafiksikkerhet.
- Konflikter mht. viktige miljø- og samfunnsinteresser skal unngås.

Tiltak:

- Dersom et område ikke er tilrettelagt for boligbygging i felt, kan tiltakshaver tross alt søke om dispensasjon for spredt boligbebyggelse når følgende vilkår er oppfylt:
  - Området har liten eller ingen landbruks- eller skogbruksmessig verdi. Verdifull jord (dyrka og dyrkbar jord), skogsmark eller beitemark skal ikke omdisponeres og bebyggelse bør ikke komme i konflikt med andre

- vesentlige landbruks-, natur- eller friluftsinnteresser.
  - Nødvendig infrastruktur bør allerede være på plass i nærheten.
  - Etablering av tilfredsstillende trafikkløsning bør være mulig.
  - Boliger bør lokaliseres med tilknytning til eller i rimelig nærhet av eksisterende bebyggelse.
  - Bebyggelsen skal ikke plasseres nærmere vassdrag, sjø eller drikkevannskilder enn 50 meter.
  - Minste tillatte tomtestørrelse er 0,5 dekar.
  - Største tillatte tomtestørrelse er 2 dekar.
  - Maksimalt tillatt utnyttning er (%-BYA = 30; prosent bebygd areal pr. eiendom).
  - Sikker vannforsyning og avløp må være tilfredsstillende avklart.
  - Videre gjelder samme rammebestemmelser etter § 4 i arealdelens bestemmelser og retningslinjer (del 2).
  - Plikt til undersøkelse etter kulturminneloven § 9 må være oppfylt før arbeid kan igangsettes.
- Reguleringsplan skal utarbeides for samlet oppføring av mer enn 2 enheter.
  - Klyngebebyggelse og samlede bygninger skal ha en felles innkjørsel og samlet forsyningsinfrastruktur.
  - Søkere skal ledes til områder der spredt bebyggelse er ønsket
  - Eksisterende og godkjent spredt bebyggelse kan utvides etter § 4.6 i arealdelens "Bestemmelser og retningslinjer".

4.6. Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsoner (§ 11-7, nr. 6)

Dette arealformålet skal ordne med hensynssoner og supplerende bestemmelser for helhetlig, integrert, skånsom og bærekraftig planlegging/bruk/beskyttelse av både sjø- og vassdragsarealene, de sjønære landarealene og den tilhørende strandsonen. Underformålene er ferdsel, farleier, fiske, akvakultur, drikkevann, natur- og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon.

Langs sjø og vassdrag gjelder i Ballangen kommune en 50 meters sone for å verne områder og sikre allemannsretten til bruk (friluftsliv). Byggeforbud i 100-metersbeltet (strandsonen) er videreført og innskjerpet i § 1-8 pbl. Hensynet til verneinteresser er framhevet. Det finnes ikke et generelt forbud mot å bygge i strandsonen, men kommunene har plikt til å vurdere om det skal fastsettes byggegrenser for å ivareta viktig natur, miljø, kultur, friluftsliv, landskap og andre viktige allmenne samfunnsinteresser. Rikspolitiske retningslinjer, registrerte veneverdier og arealtilstand legges til grunn for planlegging i det området som er berørt. Strandsonen omfatter landområder med naturlig landskapsmessig, biologisk eller bruksmessig tilknytning til sjøen. Det tas særlig hensyn til natur, miljø, kultur, friluftsliv, landskap og andre viktige allmenne samfunnsinteresser ved utbygging i strandsonen.

Ballangen kommune fortsetter sin praksis med 50-metersbeltet og gir med kommuneplanens "2. Bestemmelser og retningslinjer" nærmere bestemmelser om oppføring av bygninger og mindre anlegg, landbruk, reindrift, fiske, fangst og akvakultur samt anlegg for ferdsel til sjøs. Til hvert tiltak i 50-metersbeltet kreves plan og planbestemmelser som skal behandles som vanlig planprosess med høring og medvirkning. I kommuneplanens arealdel 2. "Bestemmelser og retningslinjer" fastsettes bestemmelser i områder hvor utbygging tillates i byggeforbudssonen dersom byggeforbudet etter § 1-8 skal falle bort.

Eksisterende mindre masseuttak, bygninger, naust og andre anlegg skal fortsatt være tillatt. Videre utbygging utenfor tillatte områder skal ikke være tillatt, med unntak av tiltak for drift- og næringssikring, vann- og kraftforsyning og vannkraftanlegg.

Rammedirektivet for vann (Vanndirektivet), som er et svært viktig europeisk miljødirektiv, skal sikre hovedformålet en god miljøtilstand opp mot naturtilstanden rundt vann. Forskrift om rammer for vannforvaltningen (ikrafttreden 2007) beskri-

ver en helhetlig vannforvaltning som skal gjennomføres i Norge. Formålet med denne forskriften er det samme som beskrives som formålet i pbl med § 11-7, nr. 6, men gjelder for alt rundt vann (jf. første setning i dette kapitlet). Forskriften skal sikre utarbeiding av regionale forvaltningsplaner med tiltaksprogram som har som siktemål å oppnå de fastsatte miljømålene. EU-direktivet omfatter alt ferskvann (overflatevann, grunnvann) og i tillegg kystvann ut til grunnlinjen. Forskriften erstatter ikke § 11-7, nr. 6 i pbl.

Nedbørsfeltet til Børsvannet er sikret gjennom egne klausuleringsbestemmelser og rettsavgjørelse som regulerer utnyttelsen av området. Øvrige drikkevannskilder er ikke sikret ved klausulering. Men alle drikkevannskilder med tilhørende nedbørsfelt skal sikres gjennom hensynssoner etter pbl § 11-8 bokstav a) (sikringsone drikkevannskilde med tilhørende nedbørsfelt; fareårsak forurensing). Restende vannkilder ble inntil videre regulert gjennom arealbruken som a) LNFR-område i henhold til etablert praksis for utnytting.

Ballangen kommune har to varig vernede vassdrag, Tjeldelva og Rånelva, begge verneplan IV. Det legges en strengere forvaltningspraksis til grunn i vernede vassdrag enn i vassdrag for øvrig. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag av 10. november 1994 omfatter hovedelv, sideelver, større bekker, sjøer og tjern og et område på inntil 50 meters bredde på begge sider av disse, samt andre deler av nedbørsfeltet som det er faglig dokumentert har betydning for vassdragets verneverdi. For de to vernede vassdragene Tjeldelva og Rånelva settes et generelt byggeforbud på 50 meter langs vassdrag for nye tiltak. Mindre tiltak i eksisterende bebyggelse er unntatt.

Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte på minimum 10 meter (jf. vannressursloven § 11). Kantsoner har generelt høy verdi for landskap og biologisk mangfold. De fungerer som viktige landskapselement, som levested for svært mange planter og dyr, særlig fugl, og dessuten som fangområde for avrenning fra landbruksarealer. Kantsoner langs vassdrag motvirker også erosjon i elvebredden, er le mot kulturmark og vil være naturlige flomdemper. Det er derfor viktig å bevare et belte med kratt og vegetasjon langs elvestrengen.

Mål:

- Ved sterk konkurranse om strandsonen og påfølgende truende nedgradering er øverste siktemål å unngå ytterligere bebyggelse ut fra hensynet til allmenne interesser.
- Utpekte områder til ytterligere utbygginger skal lokaliseres etter langsiktige vurderinger.
- Kommunens vannressurser skal ha tilfredsstillende økologisk og kjemisk tilstand.
- Alt utslipp som forurenser vann skal begrenses strengt.
- Sjø og vassdrag skal ivaretas tilfredsstillende som områder for mangfoldig friluftsliv og bevares i størst mulig grad som natur- og friluftsområder for allmennheten.
- Rikspolitiske retningslinjer legges alltid til grunn for ethvert tiltak.
- Uberørte områder i strandsonen skal bevares og skal ikke tas i bruk til bebyggelse eller gjøres andre inngrep i.
- Det må vurderes klausulering i nedbørsfeltet til vannverket i Kjeldebotn.

Tiltak:

- § 1-8 i pbl og egne "Bestemmelser og retningslinjer" (del 2) brukes strengt. Dispensasjoner skal brukes sparsomt.
- Så lenge ikke området eller arealet er en begrensende faktor når det gjelder utbygging innover land, skal byggeforbudssonen med 50-metersbeltet opprettholdes og dispensasjon ikke gis (unntak: næringsbygg som ikke kan opprettes på et annet sted).
- EU-vanndirektivet, § 1-8 og § 11-7, nr. 6 i pbl skal utformes som kommunedelplan (vannforvaltningsplan), hvilket representerer både pbl og EU-vanndirektivet som helhetlig kommuneplanarbeid.

- Det finnes bestemmelser i del 2. "Bestemmelser og retningslinjer" som tillater nødvendige bygninger med næringstilknytning i 50-metersbeltet langs sjø.
- Spredt bolig- og fritidsbebyggelse, driftsbygninger som av hensyn til driften ikke er nødvendige og masseuttak er ikke tillatt innenfor 50-metersbeltet.
- Universell utforming og naturvennlig tilretteleggelse for å ivareta allmenne friluftslivsinteresser unntas fra forbudet.
- Strandsonen: Ta vare på strandsonen i hele kommunen.

Sjøområder (vedtatt i Kystzoneplan Ballangen kommune):

Sjøområdene i Ofotfjorden representerer et visst potensial for akvakulturanlegg for forskjellige arter. Sjøområdene i Ballangen kommune er regulert gjennom vedtatt kommunedelplan, Kystzoneplan Ballangen kommune, vedtaksdato 12. september 2001. KPA vil erstatte Kystzoneplanen. Formålsområder for ferdsel, friluftsliv og akvakultur (FFFA) ble tilpasset dagens behov. Formålsområder endres minimalt i planperioden. Mellom Skarstad og Finnvik settes området til FFFN (arealreduksjon). Resterende areal ble arrondert etter gjeldende lovverk til akvakultur.

Utvidelse av samlet arealet for ferdsel, friluftsliv, fiske og akvakultur (FFFA) er ikke ønsket i hele kommunen. Metodikken for kystzoneplanlegging er under rulling. Myndigheter og næringer satser på dynamisk planlegging, med stor vekt på forskingsresultater (modellering) i framtiden. Med dette skal man finne de beste oppdrettsplassene for å unngå ulemper og konflikter.

For tiden bør plassering av akvakulturanlegg skje i nær dialog med fiskerimyndighetene som gir konsesjon. Hensynet til biologisk grunnlag for drift, lokal forurensing, ferdsel og visuell eksponering må vurderes å være best ivaretatt i dette området.

Ønsket om å legge til rette for oppdrettsnæring må tilpasses andre ønsker om næringsutvikling, som for eksempel turisme. Disse næringene konkurrerer til dels om de samme områdene. Behovet for landareal søkes dekket i områder der eksisterende infrastruktur kan utnyttes. I Forså-området er et landanlegg for smolt i samband med kraftproduksjon under planlegging.

Mål:

- Havbruksaktivitet tillates i området mellom Barøya og Bøstrand (område for ferdsel, friluftsliv, fiske og akvakultur) med unntak av verneområde i Kjeldebøtn og fra Skarstad til Finnvik.
- Nåværende FFFA-områder trekkes ut inntil kommunegrense.
- Utvidelse av samlet sjøareal til akvakultur fremmes ikke.
- Antallet akvakulturanlegg anbefales å være begrenset, tallmessig, størrelsemessig og tidsmessig. Etter utløp skal tildeling vurderes på nytt.

Tiltak:

- Akvakulturanlegg bør plasseres 100 meter eller mer fra land for ikke å være til hinder for ferdsel og fiske på sjø og land langs strandsonen.
- Det tillates ikke etablering av akvakulturanlegg i umiddelbar nærhet av sjøkabler.
- Det anbefales at konsesjonstaker bør fremme lokal villfiskbestand med egne virkemidler.
- Genpool av oppdrettsfisk anbefales å komme fra lokale arter (stamfisk).
- Samtlige akvakulturanlegg i Ballangen kommune anbefales å være begrenset i henhold til fysiske forhold, økologisk toleranse/fordragelighet, bærekraftighet og andre nærings- og sektorinteresser.
- Ytre Efjord fra bruene og vestover: Oppdrettsanlegg er ikke ønsket.

Vernede områder/hensynssoner:

Er gitt spesiell status med hjemmel i annet lovverk og med egne bestemmelser. Arealformål angir hva et areal kan brukes til. Hensynssoner viser konkrete hensyn og restriksjoner som har betydning for bruken av arealet. Hensynssoner erstatter i stor utstrekning arealkategorien båndlagte områder i forrige pbl. Hen-

synssoner skal vise hensyn og restriksjoner som har betydning for bruken av arealet og skal være grunnlag for å vurdere nye planinnspill eller gi veiledning ved behandlingen av dispensasjonssaker. Videre gir de i større grad tiltakshavere forutberegnelighet ved planlegging og gjennomføring av tiltakene innenfor hensynssoner.

- Grunnvannet er vernet som naturreservat.
- Drikkevannskilde Børsvannet er vernet som naturreservat.
- Osen-Sandværet naturreservat som ligger ytterst på vestsiden av Efjord, er vernet som del av Kystvernplanen med hjemmel i naturvernloven. Vedtaksdato: 06. desember 2002.
- Melkevatn-Hjertvatn-Børsvatn er vernet som naturreservat siden 25. februar 2011.
- Naturreservat Fuglevasslia er vernet som naturreservat siden 25. februar 2011.
- Rånassdraget og Kjeldelva er vernet i medhold av lov om vannressurser og i verneplan IV.

Mål:

- Det bør vurderes om det nødvendig å oppdatere nye forhold mht. skred, ras, flom, akutt forurensing, radonstråling, støy, sone rundt kraftlinjer, sone for sikring av vannforsyning osv.
- Å lage en oversikt over inngrepsfrie områder i Ballangen kommune.

Tiltak:

- Arnes: Rånassbotn som yndet utfarts- og fritidsområde, sandstrand, fiske- og teltplass skal tilrettelegges for bærekraftig og universell bruk.

4.7. Bærekraftig utvikling

Med Stortingsmelding nr. 29 (1996-97) skal den regionale planleggingen og arealpolitikken "legge til rette for effektiv utvikling og utbygging innenfor de rammer som en bærekraftig utvikling setter".

Verdiskaping, arealbruk og utbygging skal foregå bærekraftig og langsiktig uten at viktige miljøverdier eller samfunnsfunksjoner ødelegges. Naturressurser skal tas i bruk i et bærekraftig perspektiv og på en bærekraftig måte. Til sammen legges især vekt på effektiv arealbruk, energiøkonomisering (effektøkning, bruk av avansert energiteknikk, innsparing ved meget god isolasjon) og utbygging av anlegg for fornybar energi (småvannkraftanlegg, vindmølleanlegg, bioenergi, solenergi osv.). Favorisert bruk av tre til utbygging ansees som midlertidig CO₂-lagringstiltak og klimatiltak.

Mål:

- Arealplanen skal tilrettelegge ønsket bærekraftig utvikling av lokalsamfunn, biologisk mangfold, miljøvennlig utbyggingsmønster/transportsystem, forsyning/fjerning, jordvern, estetikk, kulturmiljø og innmark/utmark på best mulig måte.

Tiltak:

- Generelt legges det til rette for at ethvert tiltak har høye krav til sosial, økologisk, visuell, estetisk, etisk, bærekraftig, fysisk og teknisk kvalitet ved utbygging.

4.8. Energi- og klima/fornybare energikilder

En av de viktigste utfordringer i framtiden er en fortsatt høy produksjon og vekst av fornybar og dermed bærekraftig energi. Kraftproduksjon og forsyning fremmer næringsdrift, sysselsetting og kommuneinntekter også etter "oljetiden". Fornybare energikilder reduserer CO₂-utslipp og minsker avhengighet av enkelte energiformer, især petroleum og naturgass. Ballangen kommune skal fremme det såkalte energivendepunktet. Det skal legges til rette for en god blanding av energi-

produksjon fra biomasse, vind, geotermiske kilder og vann (vannkraftverk) med høye krav til avansert teknikk og effektivitet. Især muligheten til å realisere biogassanlegg, vindmøller og småvannkraftverk skal prøves og forseres.

Den region som skaper en god blanding av forskjellige fornybare energikilder med tilpassede akseptable naturinngrep og CO₂-nøytralt utslipp tilhører framtiden. Potensialet i fornybare energikilder er stort. Den fornybare energinæringen er en vekstnæring for framtiden. Den skaper store økonomiske ringvirkninger, økonomisk stabilitet, sysselsetting i framtiden og ikke minst et utbyggings- og tidsforsprang. Det minsker, sett på langt sikt, avhengighet av og omkostninger ved energibruk i Ballangen kommune. Dette gir ytterligere muligheter til nye inntekter til kommunen, for eksempel gjennom energiproduksjon og salg av CO₂-sertifikat.

Ingen energiproduksjon, heller ikke bærekraftig og fornybar, er helt konfliktfri. Overføringslinjer og produksjonsanlegg krever areal, forårsaker utslipp og fører ikke minst til inngrep i naturen. Etablering av nye anlegg skal skje med et akseptabelt konfliktnivå, i henhold til økologiske og økonomiske interesser og samfunnsinteresser på langt sikt ut over planperiodens tidshorisont.

Mål:

- Ballangen kommune skal skaffe seg kunnskap innenfor emnet bærekraft og fornybar kraftproduksjon.
- Ballangen kommune skal legge vekt på langsiktige bærekraftige løsninger og bærekraftig arealbruk mht. til økologiske og økonomiske interesser og samfunnsinteresser ut over planperiodens tidshorisont (for eksempel microgrid-energinett, tidevannskraftverk, osmosekraftanlegg, mellomlagring av energi osv.).
- Energiavhengighet skal minskes, energiomkostninger skal stabiliseres.
- Ballangen kommune skal fremme energivendepunktet. Ballangen kommune skal stimulere private energiforbrukere og næringslivet til energisparing og egen forsyning.
- Planleggingen skal ta hensyn til pågående klimaendringer.

Tiltak:

- Ballangen kommune skal fremme de tiltakene som fører til redusert energi-behov og ytterligere kunnskaper innenfor bærekraftig utvikling (konsentrert og tett bebyggelse, fortrinnsvis i knutepunkter, høye krav til isolering i bygninger, god blanding av forskjellige energikilder, enkelttiltak som f.eks. selvdistribusjon av særlig gode energibesparende produkter eller avansert kraftforsyningsteknikk).
- Ballangen kommune har framlagt en energi- og klimaplan (juni 2008). Framtidige tiltak skal jobbe videre med denne planen.
- Biologiske anlegg skal vurderes (produserer energi av biologisk materiale fra hushold, kloakkanlegg, husdyrgjødsel, jordbruk eller skogbruk, biogass eller biologisk energi fra avfall av trevirke).
- Vindkraftanlegg (enkeltmøller og vindmøllerparker) skal vurderes. Vindkraft, både til lands og til havs, har om lag det samme potensialet som dagens vannkraftproduksjon.
- Et biobrenselanlegg for forsyning av vannbåren varme som planlegges av Ballangen Energi AS (BEAS), er tenkt ferdig i løpet av 2013.
- Solaranlegg skal fremmes som selvforsyningstiltak i lysperioder.
- Tidevannsanlegg skal vurderes som bærekraftig energiproduksjonsmåte ved siden av vindmøller og vannkraftanlegg.
- Geotermiske anlegg skal vurderes som supplerende teknikk ved siden av biobrenselanlegg.
- Osmosekraftanlegg/saltvannsanlegg skal vurderes som avansert framtids-teknologi.
- Holde oppsikt med nye klima-, nedbørs- og faremønstre grunnet klimaendringer.

4.9. Vind- og mindre vannkraftanlegg

Ballangen kommune skal legge alt til rette for skånsom utbygging av vindkraft- og vannkraftanlegg. I Ballangen kommune er det 3 vannkraftverk: Bjørkåsen, Hjertvatn og Arneselv med tilhørende reguleringsmagasiner Børsvatnet og Hjertvatnet. Det planlegges 2 nye vannkraftverk, ved Forså og ved Kaldå.

Bruk av vindkraftanlegg fører ikke til varige eller omfattende miljøforstyrrelser. Avsidesliggende områder med eksisterende eller tilrettelagt infrastruktur har stort potensial, for eksempel Barøya i Efjord. Det største hinderet er bevisst holdningsendring fra fossil energiproduksjon og kraftsløseri til kraftproduksjon med mindre eller uten CO₂-utslipp og fornuftig bruk av kraft.

Deler av Barøya og offshore-område endres i henhold til pbl § 11-8 bokstav b). Omfang og fordeling av vindkraftmøller i offshore-området nord, vest og sør av Barøya begrenses til et bærekraftig tall. Både fiskerinæring og energiproduksjon skal kunne utøves samtidig. Utbyggingsomfang drøftes etter nyeste forskningsgrunnlag i lag med Nordland Fylkes Fiskarlag og energiselskapene når det foreligger konsesjon og konkrete utviklingsønsker. Offshore-områdene avsettes på en slik måte at fergeleden blir ikke berørt.

Mål:

- Vindkraftanlegg skal lokaliseres slik at de ikke kommer i konflikt med bebyggelse eller forstyrrer miljøet varig.
- Det skal legges stor vekt på samfunnsnyttighet ved erstatning av energiavhengighet og ved mindre CO₂-utslipp samt forsyningsikkerhet og estetikk.

Tiltak:

- Fremme holdningsendring, fornuftig bruk av kraft og kraftproduksjon som forminsker CO₂-utslipp.

4.10. Støy- og luftforurensing

Kommuneplanens arealdel fastlegger arealbruk, utbyggingsmønster og lokalisering av tiltak og er dermed et viktig verktøy for å synliggjøre, forebygge og løse støykonflikter. Kommunen har ansvar for å forebygge og redusere lokal støy av hensyn til innbyggernes helse og trivsel. Nye tiltak skal til enhver tid tilfredsstillende støyvilkår.

Etter støyretningslinjen (T-1142) skal kommunen utarbeide et støysonekart. Kommunen skal synliggjøre støy ved hjelp av et eget støysonekart. Det kan f.eks. skje som eget emnekart i kommuneplanen eller som tematisk kommunedelplan.

Følgende støykilder omfattes av støyretningslinjene (T-1142) for behandling av støy i arealplanlegging i forhold til støyømfintlige områder og bebyggelse:

- Veg.
- Jernbane inkl. sporveg m.m.
- Flyplasser.
- Industribedrifter.
- Havner og terminaler.
- Skytebaner for lette våpen.
- Motorsport- og øvingsbaner.
- Vindmøller.
- Bygg- og anleggsstøy.

Ballangen kommune ser ingen støykonflikter i dag.

Mål:

- Lokal støy- og luftforurensing skal forebygges og reduseres.
- Tiltakene skal være tilfredsstillende i henhold til gjeldende utslippskrav.

Tiltak:

- Retningslinje T-1442 (Støy i arealplanlegging) legges til grunn for nye boli-

- ger og støyfølsom bebyggelse.
- Ved reguleringsplanarbeid i støyutsatte områder skal det tidlig i planfasen utarbeides en tilstrekkelig analyse som avklarer nødvendige forebyggende tiltak for å tilfredsstille støykravene.
- Når det finnes eksisterende støysonkart, skal det jobbes med det.
- Ballangen kommune kan kreve at tiltakshaver av støyende virksomhet skal utarbeide støysonkart.

4.11. Samfunnssikkerhet

I forbindelse med arealplanleggingen, både når det gjelder kommuneplanens arealdel og reguleringsplanene, har kommunen ansvar for gjennomføring og kartlegging av en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). Risiko og sårbarhet kan være knyttet til arealet slik det er naturlig (for eksempel: flom, skred, ras osv.). Eller faren kan også oppstå som følge av arealbruk, tiltaksplassering eller menneskelige aktiviteter. Framtidige klimaforandringer fører med stor sannsynlighet til økte/endrede fareforekomster med forandret lokalitet, frekvens og intensitet. Især endrede værmønstre og havstigning krever en tilpasset arealplanlegging i framtiden.

Så langt det er mulig vises kartlagte risiko- og sårbarhetsforhold på arealplankart eller på egne temakart. Når det finnes konkrete tiltaksønsker, krever Ballangen kommune fra enhver tiltakshaver en gjennomføring av ROS på forhånd. ROS-skjema fra Fylkesmannen i Nordland, Kommunal- og beredskapsavdelingen, bør benyttes. Dette betyr at risiko- og sårbarhetsforholdene må avklares nærmere gjennom reguleringsplan eller byggesøknad.

Tiltakshaver bør sørge for at nødvendige utredninger og detaljnivå er tilpasset plannivået. På forhånd skal det gjennomføres en grovanalyse eller forhåndsvurdering (i tilknytning til kommuneplanens arealdel med hensyn til risiko- og sårbarhetsforhold, dvs. uten tilknytning til mulige tiltak). Først etter at tiltak er avgjort, skal tiltakshaver gjennomføre en tilpasset utredning. Unntak: Skulle det under en grovanalyse oppstå et behov for mer detaljerte utredninger, skal undersøkelse i forbindelse med detaljregulering eller utbyggingstiltak settes i gang på forhånd.

Grovanalysen skal gjennomføres i henhold til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) sine prinsipper (se tabell).

Radonfare pga. alunskifer er for tiden ikke tilstrekkelig nok undersøkt. På www.ngu.no og www.stralevernet.no finnes det aktuell informasjon om alunskiferforekomster i Norge, men det er ikke lagt ut informasjon om forekomster for Nordland ennå. Det er gjort radonundersøkelse i forbindelse med bygging av svømmehallen. Måleverdier lå godt under faregrense.

Tabell 8: Natur-, menneske- og virksomhetsbaserte farer.

Naturfarer:	Menneske- og virksomhetsbaserte farer:
Flom, erosjon og isgang	Uhell/ulykker med farlige stoffer
Overvann	Oppbevaring og bruk av eksplosiv vare
Havnivåstigning/vanninntregning	Storbrann
Stormflo	Ulykker med transportmidler
Skred	Fysisk ødeleggelse av kritisk infrastruktur
Skog- og gressbrann	Sårbare objekter
Sterk vind (storm/orkan)	Terror og sabotasje
Ekstrem nedbør	Forurensing i grunnen
Ekstremt klima	Støy (ulike kilder)
Radon	Utslipp (ulike kilder)

Mål:

- Nye tiltak, utbygging og lokalisering skal ikke være i konflikt med sikkerhets- og beredskapsmessige interesser.

Tiltak:

- Dypdalsås: Rydding og oppsamling av gamle maskiner, betongelementer og andre gamle gjenstander (Ballangen kommune kan sette opp en frist. Etterpå blir ansvarlige myndighet informert og saken anmeldes til politiet. Her er det forurensningsloven som gjelder).
- Efjord/kaia på Revelsøya: Ligger på rek og er en fare for skipsfarten. Bør ryddes!

4.12. Folkehelse/trivsel

Ballangen kommune vil fremme individuell helse, trivsel og fysisk aktivitet samt redusere faktorer som medfører helserisiko. Fysisk aktivitet, trivsel og god livskvalitet skaper bedre helse og kan forebygge en rekke sykdommer. Arealplanlegging skal også fokusere på å begrense de negative konsekvensene av arealbruk med hensyn til støy, luftforurensing, utslipp, ulykker og ødelegging av naturverdier/potensialer. Videre skal arealplanlegging fremme trygg fysisk aktivitet og sette terskel for deltagelse ned gjennom tilrettelagte/aktivitetsfremmende bomiljøer og nærmiljøer. Ytterligere redegjørelser finnes i Ballangen kommunes FANT-plan.

Mål:

- Områder med boliger, skoler og barnehager osv. skal ha en god adgang til trygg ferdsel, lek, fellesarealer og nærrekreasjonsarealer.
- Samferdsel, infrastruktur og arealbruk skal ikke medføre en økt helserisiko eller fare for ulykker.

Tiltak:

- For store utbyggingstiltak må det gjennomføres en risiko- og sikkerhetsanalyse (ROS-analyse).
- Etablere trygge løsninger for gang- og sykkeltrafikk i tilknytning til skoler, lekeplasser, fellesarealer, sentrale plasser, arbeidsplasser og mellom boplasser.
- Sikre tilstrekkelige fellesarealer i rimelig avstand fra boplasser, skoler, barnehager og sentrale oppholdssteder (parker, lekeområder, idrettsanlegg, områder for flere fysiske aktiviteter og rekreasjon).
- Sikre tilgangen til natur og legge til rette for økt fysisk aktivitet.

4.13. Universell utforming

Funksjonsnedsettelse kan være synlige, ikke synlige, vedvarende eller bare en fase. Og vi opplever nedsatt funksjonsevne i forbindelse med sykdom, skade, graviditet eller alderdom. Vi skal forstå universell utforming som en måte alle kan bruke produkter, tjenester og omgivelser på, uten behov for tilpassing og spesiell utforming (like muligheter for alle). Prinsippet om universell utforming er fastsatt i pbl § 1-1. Lovens formål er å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for flest mulig uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne eller annen diskrimineringsbakgrunn.

Utforming (eksempelvis):

Fysisk tilrettelegging: Legge vekt på et bredt spekter av rekreasjons- og friområder, dimensjonert og universelt utformet for ulike aktiviteter (blant annet tur, fiske, bading, idrett, fellessamvær osv.). Gjennom tilrettelegging av friluftsliv ønsker man å inspirere nye brukere til økt fysisk aktivitet.

Aktivitet: Universelt utformet tilbud, slik at alle brukergrupper skal få ta del i naturopplevelser (rullestolvennlige naturstier eller andre tilbud til brukere med nedsatt funksjonsevne).

Informasjon: Veiledning om tilbud om universell utforming via bruk av kommunikasjon i mange informasjonskanaler (avis, internett, arrangement, lokal-tv osv.).

En **konsentrering** og samlokalisering av samfunnsfunksjoner (bolig, utdanning, barnehage, offentlige og private tjenester, samferdsel, idrett, rekreasjon, forsyning, informasjon osv.) skaper mindre bilavhengighet og dermed mindre energi- og tidsforbruk, og jevner derfor ut ulikheter mellom befolkningsgrupper og minsker terskelen for deltakelse i og mottak av tilbudet.

Mål:

- Et hovedmål er å oppnå likestilling og deltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne ved fjerning og hindring av funksjonshemmende barrierer.
- Forsere planlegging som legger alt til rette med hensyn til universell utforming, tilgjengelighet og brukbarhet for alle.

Tiltak:

- Tiltakene, offentlige eller private, nybygg, bygg, anlegg, samferdsel, fritid, friluftområder, oppgradering, uteareal osv., skal holde og orientere seg etter dette prinsippet etter pbl § 1-1. Det gjelder tiltak og opparbeiding av bygg og anlegg med tilhørende adkomst og friområder.
- Tiltakshavere skal beskrive og dokumentere hvordan universal utforming ivaretas.
- Byggeområder, utearealer og transportinfrastruktur planlegges utformet med tilfredsstillende adkomst, tilknytning til samlede samfunnsfunksjoner (se ovenfor) og tilrettelagt slik at områdene er best mulig brukbare og gir aktivitetsmuligheter for alle.
-

4.14. Kulturminner

"Kulturminnene er ikke-fornybare ressurser og trues i dag av inngrep og utbygging". Det er registrert en lang rekke fredede kulturminner i Ballangen kommune. Disse er ikke registrert på kommuneplankart.

På <http://www.kulturminnesok.no/> fra Riksantikvaren finnes den oversikt over arkeologiske kulturminner, bygninger, kirkesteder, tekniske/industrielle kulturminner, kulturminner under vann, andre kulturminner og verdensarver - alt samlet på ett sted. I tillegg finnes det omfangsrike søkekriterier, framstilling på kart, verne-status og et informasjonsark. Nettstedet er profesjonelt utformet og presenterer informasjonen svært godt. For å unngå dobbelt arbeid uten kvalitetsøking ansees presentasjon på kommuneplanens arealdelkart eller på egne temakart derfor ikke lenger som nødvendig.

Målsettingen med registreringene er blant annet å få de fredede kulturminnene presentert på kommunens kartgrunnlag, offentlig tilgjengelig på internett eller som egne temakart og at verneverdige kulturminner som ikke er fredet sikres gjennom spesialregulering.

Arealbruken er ikke vurdert med spesielt hensyn til samiske kulturminner, og Sametinget må godkjenne alle utbyggingssaker inntil slik vurdering foreligger.

Lov om kulturminner gjelder uavkortet i hele kommunen, jr. § 3, 1. ledd: "Ingen må - uten at det er lovlig etter § 8 - sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner eller fremkalle fare for at dette kan skje." Jr. § 8, 1. ledd: "Vil noen sette i gang tiltak som kan virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som er nevnt i § 3 første ledd, må vedkommende tidligst mulig før tiltaket planlegges iverksatt melde fra til vedkommende myndighet eller nærmeste politimyndighet. Vedkommende myndighet avgjør snarest mulig om og i tilfelle på hvilken måte tiltaket kan iverksettes. Avgjørelsen kan påklages til departementet innen 6 uker fra underretning om vedtaket er kommet fram til adressaten." Vedkommende myndighet er Kultur- og miljøavdelingen, Nordland fylkeskommune.

Mål:

- Fredede kulturminner skal presenteres enten på kommunens kartgrunnlag,

offentlig tilgjengelig på internett eller som eget temakart.

Tiltak:

- Efjord: Hellerisninger: Merking av sti.
- Efjord: Fornminner.
- Efjord: Fredning.

4.15. Uaktuelle planer

Kommuneplanens arealdel gjelder normalt foran eldre overordnede planer, eldre reguleringsplan og bebyggelsesplan. Eldre planer blir ikke opphevd ved planvedtak av arealdelen av kommuneplanen, men rettsvirkning blir satt til side.

Mål:

- Eldre planer skal vurderes fortløpende mht. ønsket utbygging og samfunnsutvikling i framtiden.

Tiltak:

- Det skal lages en liste over hvilke eldre planer som fortsatt skal gjelde eller synliggjøre hvilken planstatus de har.
- Planer som ikke skal gjelde lenger, bør oppheves.
- Reguleringsplan Ballangen sentrum oppheves med vedtakelse av dette dokument.
- Kommunedelplan – Kystsoneplanen oppheves og videreføres i KPA.

5. Konsekvensutredning av forslag (KU) og tiltaksliste

Se del 3.